

ÎNDRUMARE DE AFACERI

**Ghiduri practice pentru întreprinzătorii
români în câteva din statele CSI**

INDRUMAR PENTRU AFACERI - REPUBLICA AZERBAIJAN

Date generale

1. Denumirea oficiala: Republica Azerbaidjan.

2. Capitala: Baku (Baki)-1.757.000 de locuitori, oras situat in E tarii, pe tarmul sudic al peninsulei Abseron, ce inainteaza pe zeci de km in interiorul Marii Caspice.

3. Pozitia geografica: Azerbaidjanul este situat in nord-estul Transcaucaziei, intre paralelele nordice 38°5' si 41°5' si longitudinile estice 44°50' si 50°1'.

Distantele intre punctele cele mai indepartate ale tarii sunt: 400 km de la nord la sud, 500 km de la vest spre est. Se invecineaza cu: Federatia Rusa (Daghestanul)-in lungime de 389 km; Georgia-480 km; Armenia-1007 km; Iran-756 km; Turcia-13 km; litoralul la Marea Caspica-713 km. Republica Autonoma Nahicevan, enclava situata in sud-estul Republicii Armenia, are frontiera cu Iranul si Turcia; dupa noua constitutie adoptata in noiembrie 1995, este parte integranta a Azerbaidjanului si un rezultat al diviziunilor teritoriale care au avut loc in fosta Uniune Sovietica.

4. Suprafata: total 86.600 km², din care: uscat 86.100km, apa 500km; 20% se afla sub ocupatia armata a Armeniei.

5. Conditii naturale: Situat in Transcaucazia si avand iesire la Marea Caspica, Azerbaidjanul are un relief variat: muntii sunt dispusi atat in partea nordica (Caucazul Maje, altitudini maxime pe teritoriul Azerbaidjan - Bazarduzu Dagi 4 485 m), cat si in cea sudica (Caucazul Mic, 3 904 m in Azerbaidjan, Muntii Talas, in SE, 2 477 m), campile in partea centrala si rasariteana (campia litorala, mai extinsa in SE, in Campia Lenkoran), iar regiunile colinare fac trecerea intre aceste doua trepte majore de relief.

Principalele varfuri: Bazarduziu (4.466m) si Sahdag (4.243m).

In partea centrala a tarii, intre masivele muntoase Marele si Micul Caucaz, se afla vasta campie Kura-Araks, granarul tarii.

Vegetatia este predominant ierboasa, padurile ocupa numai 14% din suprafata Azerbaidjanului, cu specii xerofite.

Padurile sunt unice prin varietatea speciilor. Exista 11 rezervatii naturale cu o suprafata de 170ha.

Fauna este variata, de la gazele si sacali, la lupi, vulpi, bursuci, fazani si mufloni.

Exista 8 rauri principale si circa 1200 rauri de munte.

Principalele rauri: Kur-1515 km; Araz-1072 Km; Qanix-413 km; Qabiri-389 km. Cele mai mari lacuri: Sarisu-59,1 km²; Aggol-44,7 km²; Agzibircala-40 km².

Principalele insule si peninsule din apele teritoriale la Marea Caspica: peninsulele Abseron-2.000 km² si Sari-100 km²; Insulele Pirallahi-14,4 km² si Cilov-11 km².

6. Clima este diferentiata in functie de zone si altitudine. In centrul si estul tarii predomina clima subtropicala umeda, in Nahicevan excesiv continentală, iar la peste 2.000 m alpina. In partea sud-estica extrema, pe litoralul Marii Caspice, este un climat subtropical, unde cresc lamai si portocali. Temperaturile inregistrate pe teritoriul Azerbaidjanului variaza intre temperaturile absolute de -45°C, la 4.000m altitudine si +44°C, la campie, in sud. Obisnuit temperaturile variaza, vara intre 20-30°C in zonele muntoase medii si de 30-44°C la ses si campie, iar iarna intre -5°C si + 5°C. Iernile sunt blande si verile toride dar predomina rafale de vant puternice. Indeosebi in Peninsula Abseron, vantul este frecvent si bate de obicei din nord, cu viteza de 35-40 km/sec, usucand totul in cale. Mai exista si un curent de aer cald care bate dinspre sud-est, parjolind teritoriul. Media anuala a precipitatilor este variabila intre 200 mm/an si 1700 mm/an.

7. Resurse naturale: petrol si gaze (cele mai mari zacaminte se afla in zona Peninsulei Abseron – Baku, atat pe uscat, cat mai ales in subsolul marii), minereu de fier, cobalt, baritina, moliuden, sare, cupru, aur, argint, antimoniu, etc. Cele mai multe din aceste zacaminte se afla pe versantul nordic al Muntilor Caucazul Mic, supranumiti din aceasta cauza "Uralii Azerbaidjanului".

8. Populatia: 8.629.900 locuitori (2008), din care: 90,6 % azeri; 2,2% daghestani; 1.8 % rusi; 1.5 % armeni si 3.9 % alte nationalitati (ucraineni, lezghini, tatars, evrei, georgieni, kurzi). Azeri locuiesc si in Iran (8mii), Turcia (1 milion) si in spatiul CSI (2 mii);

Densitatea populatiei: 99,65 locuitori/km patrat

Rata natalitatii: 18% (la 1000 pers); Rata mortalitatii: 6,3%(la 1000 pers);

9. Culte: islamism 93,4%(majoritatea siiti), crestinism(ortodocsi);

10. Impartire administrativa: 61 de districte; o republica autonoma-Nahicevan (5.500 km², 350.266 locuitori), cu capitala la Nahicevan; o regiune autonoma – Nagorno-Karabah (4.400 km², 182.000 locuitori, din care, circa 80% armeni), cu capitala la Stepanakert, care s-a autoproclamat republica independenta, ne recunoscuta insa de autoritatile de la Baku.

11. Limba oficiala: azera, limba de origine turcica, foarte apropiata de limba oficiala din Turcia; limba rusa, larg folosita ;

12. Ziua Nationala: 28 mai - Ziua Republicii.

13. Drapelul: albastru-rosu-verde, culorile fiind dispuse pe orizontala, in proportii egale. Pe banda rosie este o semiluna alba, cu deschiderea opusa lancei. Alaturi, in aceeasi directie, se afla o stea alba in 8 colturi.

14. Moneda nationala: manat-AZN; De la 1.01.2006 s-a trecut la manatul nou AZN, cursul de schimb fiind de: 1 USD= 0,81 AZN (medie curs valutar 2008).

15. Vecini : Armenia (cu teritoriul din Azerbaidjan – 566km), Armenia (cu enclava Azerbaidjan-Naxcivan-221), Georgia (322km), Iran (432km), Iran (cu enclava Azerbaidjan-Naxcivan-179km), Rusia (284km), Turcia (9km).

16. Lungime frontiera:2013km

17. Turismul: Principalele zone sau obiective- capitala tarii, Baku si imprejurimile : Surahany (ruinele templului Astega inchinat zeului focului), Ramana (vestigii medievale din secolul 11), Mardakian (statiune de cura heliomarina), zona Lenkoran, cu statiunile balneare maritime Lankaran,Astana si cele de altitudine-Lerik, Daster, lardymly ;zona lacului de acumulare Mingheceaur, realizat in anii 1946-54 pe raul Kura.

Scurt istoric:

Azerbaidjan apartinea in antichitate, Imperiului Persan, fiind cucerit in 331 I.Hr. de Alexandru cel Mare, care il acorda ca satrapie nobilului iranian Atropates; de aici denumirea de Atropatene (Aturpatakan in evul mediu) sub care regiunea apare ulterior in izvoarele istorice. Urmasii lui Atropates stapanesc cvasiindependent in secolele 3-2 Media Atropatene, aceasta fiind temporar supusa Romei in secolul 1 i.Hr. Partea nordica a Azerbaidjan este cunoscuta sub numele de Albania, regiunea care adopta crestinismul, in timp ce restul Azerbaidjan, inclus in Imperiul Sasanid (secolele 3-7 d.Hr.), imbratiseaza zoroastrismul. Ocupat de arabi in 651, Azerbaidjan devine o parte a lumii islamice. In secolele 11-13 localnicii de origine iraniana sunt asimilati de populatia turcica venita dinspre E, sinteza etnica rezultata constituind-o poporul Azerbaidjan. In secolele 13-14 Azerbaidjan este cucerit de mongolii condusi de Ginghis Han, apoi de Tamerlan. Dupa prabusirea tarismului, Azerbaidjan face parte, alaturi de Armenia si Georgia, din efemera Republica Federativa Transcaucaziana(1917-18) proclamata la Tiflis (Tbilisi); la Baku se instaleaza puterea sovietica, iar la Gandja, un guvern social - democrat nationalist. Printr-o decizie a Moscovei enclava Nagorno Karabah (Karabahul de Munte), locuita in proportie de 80% de armeni, este inclusa ca republica autonoma in Azerbaidjan (1923). Demonstratii impotriva conducerii locale a partidului comunist izbucnesc in 1988 urmate de solicitarea RSS Armene ca Regiune Autonoma Nagorno Karabah de pe teritoriul Azerbaidjan (enclava de 400 km²- cu 190. 000 loc.) Sub presiunea Frontului Popular (organizatie de opozitie), Sovietul Suprem din Baku adopta la 23 Septembrie 1990 declaratia de suveranitate a Azerbaidjanului. Conflictul dintre guvernul comunist si opozitia islamica a determinat interventia la 19 ianuarie 1990 a trupelor ministerului de interne sovietic in Azerbaidjan. La 30 August 1991 Azerbaidjanul isi proclama independenta de stat si se numara printre cele 11 republici care adera la 21 Decembrie 1991 la CSI.

Structura de stat

Forma de guvernament: republica prezidentiala, conform Constitutiei aprobate prin referendum la 12 noiembrie 1995.

Seful statului: Ilham ALIYEV, presedinte.

Presedintele parlamentului: Oqtay Assadov

Prim-ministru: Artur RASIZADE

Ministrul afacerilor externe: Elmar MAMMEDYAROV

Ministrul Economiei si Dezvoltarii: Shahin MUSTAFAYEV

Ministrul Industriei si Energiei: Natiig ALIYEV

Parlamentul (Milli Mejlis). Puterea legislativa este reprezentata de un parlament unicameral, compus din 125 de deputati, alesi pentru un mandat de cinci ani.

Constitutia Azerbaidjanului stipuleaza caracterul democratic, secular si unitar al statului. Doua zone au statut special: Nagorno-Karabah (regiunea autonoma) si Nahicevan (republica autonoma).

Constitutia ofera presedintelui Republicii puteri mari. Ales prin vot universal, pe o perioada de cinci ani, presedintele este seful statului si comandantul suprem al fortelor armate. El este garantul independentei si integritatii teritoriale a tarii. Presedintele il numeste pe primul ministru si pe membrii guvernului. Tot el propune membrii Curtii Constitutionale si pe cei ai Curtii Supreme. Presedintele ii numeste pe rectorii universitatilor de stat.

Partide politice : Partidul Noul Azerbaidjan (fondat in 1992), Frontul Popular al Azerbaidjanului (fondat in 1989), Partidul Independentei Nationale (fondat in 1992).

Situatia economica a Republicii Azerbaidjan

Potrivit datelor statistice, indicatorii economici ai tarii sunt, in prezent, cei mai ridicati din CSI. O avalansa de bani ce si-a lasat amprenta asupra nivelului de trai al oamenilor, nivelul de saracie reducandu-se, in ultimii ani, de la 49% la 16%. La o populatie de 8,5 milioane de locuitori, asta inseamna ca 1,3 milioane inca mai traiesc sub pragul unei existente decente. Potrivit datelor oficiale, salariul mediu lunar este de 287 de dolari. O regula care nu este valabila pentru cei 1,24 milioane de pensionari, care primesc, lunar, 93 de dolari. O paine de 600-700 de grame costa in jur de 0,48 dolari, iar un parinte trebuie sa scoata, anual, din buzunar pentru rechizite si manuale scolare aproape 50-60 de dolari. Pe fondul fluxului de petrol-dolari, in Azerbaidjan au capatat o dezvoltare intensa constructiile de edificii inalte.

Populatie activa economic: 4.295.200 pers din care 93.5% angajati(4.014.100) si 6.5 % someri (281.100)

Protectia sociala. Doar 2523 de somerii primesc 44 dolari pe luna / persoana, suma acordata numai pentru o perioada de 6 luni.

inflatia: in perioada analizata a coborat sub 10%;

Sectoare agricole si zootehnice: in perioada de referinta ianuarie-octombrie 2008 volumul productiei a fost de 2952 milioane AZN, echivalentul a 3.64 miliarde dolari USD cu 7.1 % mai mare decat in perioada similara a anului 2007(bumbac, cereale, orez, struguri, fructe, legume, ceai, tutun, vite, oi, capre).

Industrie: volumul productiei aprox. 25411 milioane AZN, echivalentul a 31.37 miliarde dolari USD (petrol si gaze naturale, produse petroliere, echipament de foraj, otel, fier, ciment, produse chimice si petrochimice, textile).

Transport: 149,7 milioane de tone de marfa/an.

Investitiile : in perioada de referinta ianuarie-octombrie 2008 au fost de 7.171 milioane AZN echivalentul a 8.85 miliarde dolari SUA, cu 38,4 % mai mari decat in perioada similara a anului 2007.

Proiecte investitii

Pentru date suplimentare privind programul proiectelor de investitii al Republicii Azerbaidjan pute-ti accesa site-ul Ministerului Economiei si Dezvoltarii www.economy.gov.az la pozitia proiecte de investitii

Cadrul juridic

Pentru dezvoltarea relatiilor bilaterale, Romania si Azerbaidjan au convenit un cadru juridic complex, care sa le permita colaborarea in diferite domenii. Acordul de Parteneriat si Cooperare incheiat intre Uniunea Europeana si R. Azerbaidjan, care se aplica incepand cu 1 ianuarie 2007 si in relatia cu Romania ;

Protocolul de amendare a Acordului dintre Guvernul Romaniei si Guvernul Republicii Azerbaidjan cu privire la relatiile comercial-economice si colaborare tehnico-stiintifica ;

Memorandumul de cooperare dintre Agentia Nationala pentru Intreprinderi Mici, Mijlocii si Cooperatie din Romania si Ministerul Dezvoltarii Economice din R.Azerbaidjan, semnat la 11 octombrie 2006 ;

Protocolul aditional de amendare a Acordului interguvernamental privind promovarea si protejarea reciproca a investitiilor.

In anul 2005 a fost ratificat de ambele tari Acordul intre Guvernul Romaniei si Guvernul Republicii Azerbaidjan privind colaborarea si asistenta reciproca in domeniul vamal.

Acordul de colaborare intre Ministerul economiei si finantelor din Romania si Ministerul industriei si energiei din R.Azerbaidjan semnat la 12.03.2008 ;

Regimul vizelor in Azerbaidjan

Incepand cu anul 2001, intre Romania si Azerbaidjan a fost introdus sistemul de vize obligatorii. Sunt exceptati posesorii de pasapoarte diplomatice si posesorii pasapoartelor de serviciu.

Vizele se pot obtine:

- prin intermediul Ambasadei Azerbaidjanului la Bucuresti

Str. Grigore Gafencu 10, sector 1

Telefon: 233.24.66,233.24.84

Fax: 233.24.65

e-mail: azsefroman@yahoo.com

- in aeroportul international BINA din Baku, prin intermediul unei firme/companii locale care invita cetatenii romani. In acest caz, firma se va ocupa de intocmirea formalitatilor necesare pentru obtinerea vizei, al carei numar va fi comunicat serviciului consular al aeroportului.

La intrarea in Azerbaidjan posesorii de pasapoarte simple trebuie sa completeze o declaratie vamala tipizata (la fel ca in Rusia), in care se indica suma in valuta, obiectele din aur, argint, arme, etc., care se stampileaza la trecerea prin punctul vamal.

Atentie ! Aceasta declaratie vamala trebuie pastrata si prezentata la iesirea din tara, cand se va completa o alta declaratie vamala.

Reglementari interne

Daca sederea in Azerbaidjan depaseste 3 zile, orice cetatean strain este obligat, prin legile in vigoare, sa fie luat in evidenta OVIR-ului (Directia de evidenta a cetatenilor straini din cadrul Ministerului de interne a R. Azerbaidjan), cu plata unei taxe. De regula, cele mai mari hoteluri la care se cazeaza cetatenii straini, se ocupa de intocmirea formalitatilor necesare pentru luarea in evidenta. In caz contrar, cu sprijinul Ambasadei/firmei care invita se vor face demersurile necesare in vederea luarii in evidenta a cetateanului strain. Inregistrarea se face sub forma aplicarii unei stampile in pasaport, unde se va indica perioada de sedere in Azerbaidjan.

Pe teritoriul R. Azerbaidjan este permisa introducerea de valuta straina, nelimitat, fara declararea acesteia si fara intocmirea de formalitati vamale. Din Azerbaidjan in tarile care fac parte din Uniunea Vamala se poate scoate orice suma in numerar fara declarare si prezentare de adeverinte. Scoaterea valutei in terte tari - pana la 5000 USD - fara declarare, de la 5000 la 10.000 USD - trebuie declarata in scris iar peste 10.000 USD -sunt necesare documente care sa ateste cumpararea, scoaterea din cont, introducerea anterioara in R.Azerbaidjan.

Se permite tranzitarea, fara plata taxelor vamale, de catre persoane fizice, a marfurilor care nu au destinatie de productie sau scopuri comerciale, in valoare de pana la 1000 USD si 50 kg de persoana; in cazul valorii marfurilor de pana la 5000 USD si greutatii totale de pana la 250 kg se aplica o forma simplificata de declarare cu plata impozitelor si taxelor vamale aferente iar ce depaseste limitele de mai sus- conform normelor general stabilite.

Rute de transport spre Baku

Legaturi aeriene: Bucuresti – Istanbul – Baku si retur (de 5 ori pe saptamana) cu utilizarea liniilor aeriene turcesti si escala de 2 ore marti si vineri si 10 ore luni, miercuri si joi la Istanbul. Cost bilet dus-intors – cca 800 dolari.

Bucuresti-Viena-Baku si retur prin (Austrian Airlines). Cost bilet dus-intors – cca 750 dolari.

Mai poate fi utilizata ruta Bucuresti – Londra- Baku (British Airways), cu escala la Londra, cost bilet dus-intors – cca 1.300 dolari.

Alte rute: Total lungime sosele/drumuri:2957km. Distanta de la Batumi (ferry-boat) la Baku este de 1300 km.

Cost estimativ transport auto in functie de specificul marfii, pe tronsonul Batumi – Baku este de cca.2000 de dolari per TIR(945 dolari pe un container de 20 to.)

Soferii de TIR-uri care tranziteaza Georgia trebuie sa dispuna si sa prezinte organelor vamale autorizatia de transport obtinuta in prealabil de la MTCT/UNTR– Bucuresti, in caz contrar trebuind sa plateasca o taxa de 300 dolari/TIR.

Pana in prezent, anual, ministerele de transport din R.Azerbaidjan si Romania si-au acordat gratuit, pe baza de reciprocitate, cate 100 autorizati de transport auto.

COOPERAREA ROMANO- AZERA IN CADRUL PROGRAMULUI TRACECA

TRACECA este denumirea prescurtata a coridorului de transport Europa-Caucaz-Asia

Programul TRACECA a fost initiat de Uniunea Europeana, pentru dezvoltarea transportului de marfuri pe culoarul Asia Centrala-Caucaz-Europa. Partii la program sunt tarile semnatare ale Conventiei de baza multilaterale plus Mongolia si Turkmenistan, finantarea fiind acoperita de UE, pe proiecte concrete. (UE nu este parte).

Scopul programului :Crearea parghiilor necesare pentru dezvoltarea coridorului TRACECA ca alternativa la ruta nordica TRANSIBERIANA.

Sprrijinirea independentei politice si economice a statelor CSI si unirea coridorului TRACECA la retelele de transport europene (TEN).

Romania,alaturi de alte 11 state,a semnat la Baku,R. Azerbaidjan la 8 septembrie1998 "Acordul multilateral de baza privind transporturile internationale pentru dezvoltarea coridorului TRACECA.

Principalele actiuni dupa anul 2000 :

In martie, la Tbilisi, a avut loc prima Conferinta Interguvernamentala TRACECA.Au avut loc trei sedinte de lucru ale statelor participante la proiect (iulie, la Baku, octombrie, la Erevan si decembrie, la Baku), desfasurate in cadrul sedintei speciale a grupurilor de lucru ale Comisiei Interguvernamentale TRACECA. Au participat secretarii nationali si reprezentantii imputerniciti ai administratiilor cailor ferate din Azerbaidjan, Armenia, Bulgaria, Georgia, Moldova, Kazahstan, R. Kargaza, Tadjikistan, Turcia, Uzbekistan, Ucraina si Romania - respectiv cei 12 semnatori ai Conventiei.

Ca rezultat al sedintei din decembrie, a fost semnat Protocolul privind examinarea politicii tarifare vizand transportul feroviar international al marfurilor, inclusiv tranzitul, pe coridorul TRACECA. In cadrul aceleiasi sedinte a fost semnata Declaratia privind adoptarea unor noi proiecte TRACECA, pentru anii 2001-2002, intre care se afla Armonizarea procedurilor de granita si Politica unica de impunere in ceea ce priveste taxele si tarifele de tranzit, proiecte chemate sa contribuie la crearea unor conditii concurentiale pentru exploatarea coridorului TRACECA.

S-a propus companiilor fluviale si maritime, precum si societatilor nationale de transport feroviar sa examineze posibilitatea de a aplica tarife preferentiale pentru transportul de marfuri pe calea ferata si pentru cel naval, in cadrul coridorului TRACECA.

In perioada 2-3 mai 2006 a avut loc la Sofia (R. Bulgaria) cea de-a V-a Conferinta CIG TRACECA.

Cea de-a VI-a Conferinta CIG TRACECA, a avut loc in R Kazahstan in a doua parte a anului 2007.

Secretariatul Permanent (SP) al TRACECA se afla la Baku.

Traseele/conductele de transport petrol si gaze naturale

Petroducte

Atyrau (Kazahstan) – Samara (Rusia) – Europa, asigura interconectarea zacamintelor de petrol caspic cu sistemul baltic de conducte de petrol, cu sistemul Drujba – Adria si cu Odesa (15 milioane tone anual).

Conducta Machacikala (Daghestan) – Tihoretk –Novorossiisk (2,5 milioane tone anual).

Nota. Pentru transportul titeiului pe aceste doua magistrale a fost semnat, la 7 iunie 2002, un acord ruso-kazah, prin care partea rusa garanteaza tranzitul cantitatilor de petrol mentionate pe fiecare din cele doua conducte, pe o perioada de 15 ani.

Odesa - Brodi (Ucraina), urmeaza prelungirea conductei pana la Plock (Polonia).

(CPC) Tenghiz – Novorossiisk a fost inaugurat oficial in luna noiembrie 2001 (volumul transportat va atinge in urmatorii ani 67 milioane tone/an.

Conducta Baku (Azerbaidjan) –Supsa (Georgia) a fost in reparatii, la momentul de fata este inca in probe iar pe viitor se urmareste marirea capacitatii la 20-25 milioane tone/an.

Oleoductul: Baku – Tbilisi – Ceyhan in functiune din mai 2005.

Aktau (Kazahstan) – Baku (Azerbaidjan) – Supsa (Georgia), pe aceasta ruta se transporta in tancuri petoliere in jur de 1 milion tone de titei kazah pe an.

Gazoducte

Baku - Tbilisi - Erzurum contribuie la reducerea influentei rusesti asupra traseelor energetice. Conducta, construita in paralel cu oleoductul Baku-Tbilisi-Ceyhan, are o lungime de 690 de km.

South European Gas Pipeline- inaugurata oficial in noiembrie 2005 are o capacitate de transport maxima de 16 miliarde mc/an si o lungime de 1213 km.

Taxe vamale, TVA, accize si alte taxe.

Prin Legea 80/12.04.2001 au fost stabilite urmatoarele taxe vamale la importul de marfuri in R.Azerbaidjan: 0,5%, 3%, 10 %, 15% din valoarea marfurilor, cu exceptia autovehiculelor la care taxa vamala este de 0,4\$/1cmc si a bauturilor alcoolice intre 0,25\$/litru – 1\$/litru.

Sunt exceptate de la plata taxelor vamale de import:

- marfurile care concura la o investitie a unui investitor strain, care contribuie la dezvoltarea capitalului din R. Azerbaidjan;
- bunurile angajatilor straini din companiile straine inregistrata in R.Azerbaidjan ;
- marfurile in tranzit;
- marfurile importate in regim de depozit vamal;
- marfurile destinate eliminarii dezastrelor naturale, accidente, catastrofe, ajutoare umanitare etc.;

- marfuri importate sub forma de ajutoare/granturi in baza acordurilor guvernamentale incheiate;
- marfuri destinate utilizarii oficiale de catre corpul diplomatic si organizatiile similare, precum si cele destinate personalului diplomatic si tehnico-administrativ;
- importul temporar de marfuri (care este de maximum un an);
- importul de materii prime si componente destinate productiei de export (la care se vor returna taxa vamala si garantia bancara dupa efectuarea exportului), ambalajele destinate productiei de export (cu justificare);
- marfurile exportate din R.AZERBAIDJAN sunt in general exceptate la plata taxelor vamale, dar din 12.04.2001 s-au introdus taxe vamale de export la o serie de produse derivate din metal, care variaza intre 0-15 \$/to.

Taxa pe valoare adaugata

La importuri este de 18 % din valoarea declarata in vama.

Exceptii fac: importul de materii prime si semifabricate, tranzitul, reexportul, importul temporar, importul de vaccinuri, de alimente pentru copii si diabetici, capitalul strain care contribuie la dezvoltarea capitalului autohton, valutele straine si nationale);

Taxa de procesare :se percepe de Comitetul de Stat al Vamilor si variaza intr 0,06% si 0,15%,

Taxa pe proprietatea (0,5% pe an);

Taxa pe teren intre 1,5 \$ - 38 \$ / ha;

Taxa auto in functie de capacitatea motorului + 2,0 din valoarea acestuia;

Asigurari sociale (28%);

Taxa pentru drumuri 0,03%;

Accizele

Se aplica la importul de bauturi spirtoase, tutun si produse petroliere.

De exemplu la: importul de produse petroliere 0,7 la 3 \$ pe tona, la alcool de la 1 la 250 \$ pe litru, la tutun 5 \$ la 1000 de unitati in schimb, exportul acestor produse este exceptat la plata taxelor.

Acord de Comert Liber

Republica Azerbaidjan este intr-un proces de extindere a Acordurilor de liber schimb. Pana in prezent sunt ratificate Acordurile cu Moldova, Gruzia, Kazahstan, Uzbekistan, Ucraina si Federatia Rusa. Toate marfurile care au originea tarilor de mai sus sunt scutite de taxe vamale la intrarea in R.Azerbaidjan, dar nu sunt scutite de plata TVA si accizelor.

Principalele targuri si expozitii internationale din Azerbaidjan, in anul 2010

Camera de Comert si Industrie a R. Azerbaidjan

Telefon (99412)4928912, 4927998 fax 971997

International Trade Exhibitions(Azerbaijan) ITECA Caspian LTD

Telefon (99412) 4474774,4474775 fax 4478998

Ministere si organizatii cu atributii pe linie economica

Cabinetul de Ministri din R.Azerbaidjan

Telefon : 99412/ 4926623 , 4928183 fax 4989786

Ministerul Afacerilor Externe

Telefon 99412/ 4903401, 4926856, 4934406 fax 4988480. 987327

Ministerul Economiei si Dezvoltarii

Telefon 99412/ 4924110, fax 4902430

<http://econom.gov.az>

Ministerul Agriculturii si Alimentatiei

Telefon: 99412/ 4933745, 4939331. Fax 4930884

Ministerul Energiei si Industriei

Telefon 99412/ 4318012, 4470584 fax 4319005

Ministerul Comunicatiilor si Tehnologiei Informatiilor

Telefon 99412/ 4930004, 4934327 fax 4934480

Ministerul Transporturilor

Telefon 99412/ 4986180 fax 4984280

Ministerul Finantelor

Telefon 99412/ 4933012,4930562 fax 4939648, 4987969

Comitetul de Stat al Vamilor

Telefon 99412/ 4388080, 4397780,4389262 fax 4975130, 4976190

Comitetul de Stat pentru Statistica

Telefon 99412/ 4387695,4388712 fax 4387695

Camera de Comert si Industrie a R. Azerbaidjan

Telefon 99412/ 4928912, 4927998, fax 4971997

Confederatia Nationala a Antreprenorilor din R. Azerbaidjan

Telefon 99412/ 4471514 fax 4949976

INDRUMAR PENTRU AFACERI - REPUBLICA KAZAHSTAN

A. INFORMATII GENERALE

Denumirea oficiala: Republica Kazahstan.

Pozitia geografica: in nordul Asiei Centrale.

Frontiere: lungimea totala - 13394 km.

Vecini: Rusia –7591km, Uzbekistan – 2354km, Turkmenistan – 426km, Republica Kârgâza – 1241km, China – 1782km, iesire la Marea Caspica – 600 km.

Suprafata: 2.724,9 mii km² (locul 9 in lume, al doilea stat ca marime in CSI).

Populatia: 15.217.700 locuitori, la 1 ianuarie 2006, din care 57,5% in mediul urban si 42,5% in mediul rural.

Capitala: Astana (cca. 500.300 locuitori) - capitala de nord si Alma-Ata (1.120.000 locuitori) - capitala de sud, ambele resedinte prezidentiale.

Alte orase principale: Karaganda, Simkent, Semipalatinsk, Pavlodar, Ust-Kamenogorsk, Jambil, Aktiubinsk, Petropavlovsk, Kostanai, Aktau, Atirau.

Limba oficiala: kazaha (limba de stat), rusa (limba oficiala).

Ziua nationala: 16 decembrie – Ziua Independentei – data proclamarii suveranitatii de stat.

Sarbatori oficiale in Kazahstan:

- 1, 2 ianuarie – Anul Nou
- 7 ianuarie – Sarbatoarea Craciunului conform canoanelor Bisericii ortodoxe ruse
- ianuarie (data difera de la an la an) – „Kurban ait”, sarbatoare religioasa musulmana
- 8 martie – Ziua internationala a femeii
- 22 martie – Nauriz (sarbatoarea primaverii - Anul nou)
- 1 mai – Sarbatoarea unitatii popoarelor din Kazahstan
- 9 mai – Ziua aparatorului patriei, Ziua Victoriei
- 30 august – Ziua Constitutiei Republicii
- 25 octombrie – Ziua Republicii
- 16,17 decembrie- Ziua Independentei

Moneda nationala: tenghe, introdusa la 15 noiembrie 1993. Curs la 17.11.2008, 1 dolar SUA=120,02 tenghe.

Structura etnica: peste 120 nationalitati, din care: kazahi – 51,85%; rusi 31,4%; alte nationalitati – 16,75% (germani, evrei, coreeni, uiguri, ucraineni, belarusi, azerbaidjeni, uzbeki, tatars, români-moldoveni etc).

* Este singura fosta republica sovietica din Asia Centrala in care, la proclamarea independentei, grupul national etnic (kazah) nu a fost majoritar.

Religia: musulmani (47%), ortodocsi (44%), altii (9%)

Clima: excesiv continentală; temperatura medie in ianuarie se situeaza intre minus 23 C⁰ in Nord si minus 3 C⁰ in Sud, dar in regiunile nordice temperatura poate ajunge la minus 40 C⁰. In iulie temperaturile medii ating +20 C⁰ in Nord si +29 C⁰ in Sud, iar in desert + 70 C⁰.

Impartirea administrativa: Republica Kazahstan este impartita in 14 provincii si 2 orase de importanta republicana (Astana si Alma-Ata)

B. RESURSE DE MATERII PRIME

Republica Kazahstan dispune de resurse importante de hidrocarburi, fapt ce a determinat atragerea interesului si investitiilor marilor puteri ale lumii.

Formarea complexului de petrol si gaze al Kazahstanului dupa obtinerea independentei de stat in anul 1992, a avut o deosebita importanta in reformarea si

redresarea economica a acestei tari dupa destramarea tuturor fluxurilor economice existente in timpul economiei planificate a URSS. Potentialul ridicat al complexului de petrol si gaze al Kazahstanului este determinat de cantitatile importante de petrol si gaze, existente in cea mai mare parte concentrate in shelful Marii Caspice si vestul tarii, conditiile favorabile de extractie si transport al hidrocarburilor catre pietele internationale.

Expertii kazahstanezi apreciaza ca in Kazahstan rezervele de hidrocarburi confirmate sunt de 2,8 mld. tone titei si 1,8 trilioane m3 de gaze naturale, iar cele prognozate sunt de 12 mld. tone titei si condensat si 3 trilioane m3 de gaze naturale. Resursele de hidrocarburi ale Kazahstanului sunt concentrate in 179 zacaminte din care: 87 de titei, 17 de gaze naturale, 30 de petrol si gaze, 25 de petrol si gaze condensate, 20 de titei condensat. Daca din punct de vedere al rezervelor de petrol Kazahstanul ocupa locul 13 in lume, insa din punct de vedere al extractiei aceasta tara se afla doar pe locul 26, cu 61,9 milioane tone de titeri extrase in anul 2005. Potentialul complexului de petrol si gaze al Kazahstanului permite cresterea productiei de titei pâna la 120-150 mil. tone pe an in urmatorii 10-20 de ani. In cea mai mare parte, productia de titei a Kazahstanului este orientata spre export. Necesarul de titei pentru piata interna a Kazahstanului este in jur de 10 milioane tone si se estimeaza o crestere a acestui indicator pâna la 20 milioane tone in urmatorii 10-15 ani.

Problemele cu care se confrunta complexul de petrol si gaze din Kazahstan si care pot influenta dinamica volumului extractiei, sunt: absenta unor rute suficiente de transport al hidrocarburilor catre pietele de desfacere; concurenta acerba din partea Rusiei si tarilor din Golful Persic; calitatea scazuta a petrolului din zacamintele de titei situate in shelful nordic al Marii Caspice care are un continut ridicat de sulf si hidrogen sulfurat; tehnologia veche utilizata in procesul de productie si prelucrare al hidrocarburilor.

Republica Kazahstan dispune de rezerve insemnate de minereuri feroase si neferoase, de un potential agricol semnificativ. Datorita calitatii superioare, sunt deosebit de apreciate pe piata internationala cuprul, plumbul, zincul, cadmiul si uraniul din Kazahstan.

C. EVOLUTIA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICI

Republica Kazahstan este un stat tânar, care a iestit din componenta fostei URSS la 16 decembrie 1991, data la care anual se sarbatoreste Ziua Independentei in aceasta tara.

Economia fostei RSS Kazahstan a fost puternic integrata in complexul economic sovietic, Kazahstanul fiind republica unionala care exporta cca. 70-80% din materiile prime din totalul exportului URSS de asemenea marfuri, in timp ce 45% din bunurile de consum erau importate.

In prezent, Kazahstanul are o economie de piata functionala, recunoscuta atât de Uniunea Europeana cât si de SUA.

Cresterea PIB in anul 2006 in aceasta tara a fost de 10,7%. Ponderea principala in structura PIB au avut-o industria cu 29,7% si constructiile cu 27,1%.

Ponderea altor ramuri ale economiei in structura PIB a fost urmatoarea: agricultura – 4,6%; comerțul – 11,9% (fata de 13,5% in anul 2004); transporturile – 7,6% (fata de 10,4% in 2004); comuncatiile – 6,2% (fata de 5,2% in anul 2004).

Daca in perioada 2001-2004 ritmul mediu de crestere al productiei industriale a fost de 10,9%, in anul 2005 acest indicator a fost de 4,6%, respectiv de 2,4 ori mai mic. Totodata ritmul de crestere al extractiei de titei si gaze condensate a fost in anul 2005 de 4,2% fata de 13,9% in anul 2004, sau de 3,3 ori mai mic.

Volumul productiei brute in agricultura a crescut in anul 2005 cu 6,7% fata de anul 2004 din care productia vegetala a crescut cu 8,4% iar productia zootehnica cu 4,5%.

Volumul lucrarilor de constructii s-a marit cu 34,1%.

In sfera serviciilor volumul transporturilor de marfuri a crescut cu 4,8%, volumul comerțului cu amanuntul cu 12,4%, volumul investitiilor in capitalul de baza a crescut de 1,2 ori.

Alti indicatori social-economici ai Kazahstanului in anul 2005 comparativ cu anul 2004, au fost urmatorii: indexul mediu al preturilor de consum a crescut cu 7,6%; pretul la produsele alimentare cu 8,1%, la produsele industriale cu 5,9%, iar al serviciilor cu 8,0%; numarul somerilor a fost de 650,8 mii persoane; rata somajului de 8,2% din totalul persoanelor active; nivelul mediu al salariului nominal a fost de 33.807 tenghe (cca. 260\$) si a crescut in comparatie cu anul 2004 cu 19,3%. Salariul lunar real a crescut cu 10,9%. Veniturile medii nominale pe cap de locuitor ale populatiei au crescut cu 20,1%, iar cele reale cu 11,6%.

Daca in anul 1999, in Kazahstan, produsul intern brut pe cap de locuitor era de peste 700 USD, la sfârșitul anului 2004 acest indicator era de 2700 USD, iar in anul 2005 de circa 3000 USD. Catre anul 2010 PIB pe cap de locuitor in Kazahstan se estimeaza ca va ajunge la 5800 USD, iar in anul 2015 la 9000 USD.

- PIB in 2006 : 10.213.731,2 tenghe (curs mediu in 2006- 126,09 tenghe/1 \$USA),inregistrand un curs de crestere de 10,7%

D. ACTIVITATEA DE COMERT EXTERIOR

Activitatea de comerț exterior a Kazahstanului a cunoscut an de an o creștere semnificativă, iar soldul balanței comerciale s-a menținut pozitiv în mod constant. Acest fapt a asigurat statului posibilitatea promovării unor politici eficiente de stabilizare macroeconomică și realizarea unor ritmuri de creștere economică de 8-10% anual.

Principalele marfuri exportate din Kazahstan: petrol, gaz condensat, carbuni, produse petroliere, gaze naturale, cupru și bare din cupru, plumb neprelucrat, minereuri de fier inclusiv pelete, laminate, feroaliaje, fire din bumbac, cereale, zinc nepelucrat, carne și produse din carne proaspete și congelate, lapte și produse lactate, îngrășăminte, matase.

Principalele marfuri importate: ceai, uleiuri vegetale, zahăr, bauturi spirtoase, inclusiv spirit etilic, carbune, cocs și semicocs, produse petroliere, gaze naturale (din Uzbekistan), energie electrică (din Kirgistan), produse chimice, industriale, masă plastică, cauciuc, televiziuni, mașini și utilaje diverse, mijloace de transport, instrumente și aparate

Relațiile economice ale României cu Kazahstanul

Relațiile comerciale ale României cu Kazahstanul au la bază Acordul de Parteneriat și Colaborare dintre UE și statele membre UE și R. Kazahstan. Ca țară membră a UE, România a făcut demersuri pentru armonizarea cadrului juridic bilateral al relațiilor economice dintre România și Kazahstan, cu luarea în considerare a normelor comunitare.

Relațiile economice ale R. Kazahstan cu țările UE

În decursul ultimilor ani, UE a creat un fundament solid și cuprinzător, pe termen lung, pentru cooperarea cu țările din Asia Centrală. UE a asigurat și asigură în continuare, asistență în multe domenii. În perioada 2001-2006 au fost alocate fonduri de peste 1,3 miliarde euro prin finanțarea unor proiecte concrete pe domenii. În afară de această sumă, au mai fost alocate fonduri în valoare de 516 euro prin TACIS.* Pentru asistență tehnică sunt o mulțime de indicații multianuale și programe de acțiuni anuale. Stabilirea de cooperări regionale în țările din Asia Centrală, este o mare prioritate pentru UE. Au fost identificate sectoarele prioritare: energie, mediu, transporturi și apă. În plus, cu țările din Asia Centrală sunt încheiate o mulțime de contracte (inteligente) pe chestiuni diverse de la securitate și până la managementul resurselor naturale.

Programele de asistență tehnică ale UE acordată țărilor din Asia Centrală sunt explicitate în proiectele de program implementate în cadrul TACIS. Cu UE au fost substanțial revizuite instrumentele cooperării dintre UE și țările Asiei Centrale, cuprinse în "Strategia de cooperare dintre UE și țările Asiei Centrale pe perioada 2007-2013." Noua Strategie pe 2007-2013, va continua și implementarea programelor de cooperare din 2002-2006

În ceea ce privește relațiile de cooperare dintre UE și R. Kazahstan, acestea sunt reglementate prin Acordul de Parteneriat și Cooperare (PCA). PCA este documentul de bază al cadrului juridic al relațiilor economice dintre UE și R. Kazahstan. A fost semnat în anul 1995, constituind un suport legal al cooperării dintre cele două entități, dar intrarea sa în vigoare s-a realizat în 1999. În 2002 PCA a fost extins și la problemele de transport și energie. În perioada următoare R. Kazahstan va beneficia de cooperarea cu DCECI (Development and Economic Cooperation Instrument) și cu ENPI (European Neighbourhood Policy Instruments).

În ceea ce privește investițiile realizate în Kazahstan de țările membre UE, acestea au crescut constant, astfel încât începând cu anul 2002 totalul investițiilor țărilor membre UE realizate în Kazahstan au depășit investițiile SUA. Aproximativ 90% din aceste investiții sunt realizate în sectoarele de petrol și gaze, incluzând nu numai proiectele mari din aceste sectoare, dar și o serie de activități complementare acestora cum sunt: transport, servicii, infrastructură, echipamente. Următoarele sectoare: bancar, agro-business și metalurgie.

Principalele domenii în care s-au făcut investiții

- industria extractivă și de prelucrare a petrolului și gazelor naturale
- industria extractivă a minereurilor de fier
- prelucrarea produselor agricole
- industria chimică
- industria metalurgică fieroasă și neferoasă
- transporturilor și comunicațiilor
- act. financiară
- afaceri imobiliare
- prospecțiuni geologice
- sfera serviciilor

Rezerva valutara a R. Kazahstan

Banca Nationala a R. Kazahstan a dat publicitatii nivelul rezervelor valutare ale tarii care, potrivit bilantului de la jumatatea lunii martie 2008, au depasit 42,0 miliarde \$ USA.

Activele fizice in valuta liber convertibila au crescut de la inceputul anului 2008, cu 2,3% (395,7 mil. \$ USA), constand din 17.32 mild.\$ USA.

Rezevele totale in valuta, cu luarea in considerare a mijloacelor valutare ale Fondului National si a rezervelor in aur de la Banca Nationala a R. Kazahstan, au crescut cu 1,7 % si au reprezentat 42,312 mild.\$ USA.

G. REGLEMENTARI IN DOMENIUL COMERTULUI

Activitatea de comert a Kazahstanului este fundamentata pe orientarea spre deschidere a economiei tarii, participarea cu drepturi egale la diviziunea internationala a muncii si integrarea in economia mondiala. In Kazahstan exista conditii prielnice pentru desfasurarea unei activitati de comert exterior normale: stabilitate politica, insemnate bogatii naturale, industrie dezvoltata, forta de munca destul de calificata, relatii economice destul de ramificate si profunde cu majoritatea statelor membre CSI.

A fost adoptata o legislatie corespunzatoare, bazata pe normele internationale de drept, unanim acceptate (GATT, OMC).

In domeniul reglementarii activitatii de comert exterior a fost parcurs deja drumul de la controlul dur din partea statului pâna la liberalizarea semnificativa a acestuia. Masurile adoptate de stat pentru liberalizarea comertului sunt:

- s-a eliminat contingentarea exportului de marfuri;
- s-a redus lista marfurilor pentru care este solicitata licenta;
- au fost eliminate taxele vamale de export la toate marfurile cu exceptia exportului de cereale, petrol, gaze naturale si metale neferoase;
- s-a eliminat practica acordarii de scutiri vamale si fiscale;
- s-a desfiintat institutia exportatorilor speciali;
- au fost infiintate o serie de zone economice libere;
- a fost elaborata o schema de preferinte pentru tarile slab dezvoltate si cele in curs de dezvoltare;
- pentru prevenirea importului unor marfuri de calitate inferioara a fost perfectionat sistemul de control tehnic, sanitar, fito-sanitar si de alta categorie;

Inca din anul 1996 România este inclusa in lista tarilor in curs de dezvoltare care beneficiaza de preferinte vamale, prin reducerea cu 25% a taxei vamale la importul in Republica Kazahstan. Preferintele vamale se aplica in conditiile prezentarii certificatului de origine a marfii, indeplinirii conditiilor de import direct si livrare directa.

Aproximativ o treime din marfurile prevazute in Tariful vamal de import al Kazahstanului sunt scutite de taxa vamala. Cuantumul taxei vamale de import este cuprins intre 5 si 20% pentru marea majoritate a pozitiiilor tarifare din Tariful vamal al Kazahstanului. Cele mai mari taxe vamale, respectiv 100%, sunt prevazute pentru spirit etilic nedenaturat de concentratie cel putin 80% din volum si spirit etilic denaturat si alt fel de spirit de orice concentratie. Depasesc pragul de 20% taxele vamale pentru peste, conserve de peste, icre, zahar alb, drojdii active, ape minerale, hrana pentru câini, tigari si articole din tutun, sulfura de sodiu, parfumuri, chibrituri, pelicule cinematografice, pelicule din polimeri, produse din mase plastice, covoare, tesaturi speciale, produse textile finite, lame de barbierit, tacumuri si diferite ustensile de bucatarie de taiat, rame sau armaturi din metale pretioase, armament si munitie, cati de joc si mese speciale pentru cazinouri.

Sunt scutite de plata taxelor vamale mijloacele de transport care efectueaza transporturi internationale, marfurile introduse cu caracter umanitar si sub forma de asistenta tehnica, utilajele tehnologice achizitionate in contul bugetului si a imprumuturilor externe, utilaje si parti de completare ca aport al investitorului strain la fondul de capital al intreprinderii mixte, marfurile cu regim de import/export temporar si cele introduse pentru reprezentantele diplomatice straine acreditate in Kazahstan si personalul acestora.

Regimul licentelor de export si import

Prin HG Nr. 1037 din 30 iunie 1997 a Guvernului Republicii Kazahstan, au fost stabilite regulile de eliberare a licentelor de import si export precum si lista marfurilor care se supun acestor masuri. In general, se elibereaza licente pentru exportul urmatoarelor marfuri: animale si plante salbatice; armament si tehnica militara; materiale nucleare, tehnologii, utilaje si instalatii, materiale speciale nenucleare, deseuri nucleare; aparatura Rontgen, aparate si utilaje care folosesc substante radioactive si izotopi radioactivi; oase de elefant, coarne, copite; materii prime pentru medicamente de provenienta animaliera sau din plante; fosfor; materii prime, materiale, aparatura, instalatii, tehnologii care ar putea fi utilizate la fabricarea armelor nucleare si a altor tipuri de arme de distrugere in masa; mijloace si aparatura de cifrat; substante explozive; pietre semipretioase; arme civile si de serviciu; mijloace de protectie impotriva substantelor otravitoare si parti ale acestora.

Licenta se elibereaza pentru o singura categorie de marfa de catre institutia abilitata prin lege, in termen de cel mult o luna de la predarea documentelor.

Pentru intreprinzatorii mici, termenul de eliberarea al licentelor este de 10 zile de la predarea documentelor.

Termenul de valabilitatea al licentei este de cel mult un an calendaristic incepând cu data eliberarii licentei. Termenul de valabilitatea al licentei poate fi prelungit pâna la terminarea indeplinirii obligatiilor contractuale, dar nu mai mult de un an calendaristic. Pentru prelungirea termenului de valabilitatea al licentei detinatorul acesteia prezinta in scris organului emitent al licentei motivele acestei solicitari.

Pentru obtinerea licentei se depun urmatoarele documente:

- a) cerere tip de obtinere a licentei
- b) copia contractului de vânzare-cumparare sau a altui document de expropriere dintre participantii la operatiunea de comert exterior si originalul acestora pentru confruntare
- c) contractul dintre exportator si producator sau importator si consumator de marfa daca cel care solicita licente este un intermediar.
- d) certificatul privind inregistrarea de stat
- e) document care sa certifice plata taxelor pentru eliberarea licentei
- f) licenta organului de stat corespunzator imputernicit pentru desfasurarea anumitor genuri de activitate
- g) aprobarea Guvenului R. Kazahstan sau a organului de stat imputernicit pentru fiecare tip de marfuri, conform legii in vigoare
- h) opisul cu documente prezentate

Taxe si impozite

Impozitele care se platesc in Kazahstan sunt: impozitul pe venit corporativ; impozitul pe venit individual; taxa pe valoarea adaugata; accize; taxa de renta pentru petrolul brut exportat si gazele condensate; taxe si plati speciale pentru cei care exploateaza subsolul; impozitul social; impozitul pe pamânt; impozitul pe mijloacele de transport; impozitul pe proprietate. Nivelul acestor taxe este stabilit prin acte normative separate.

Cuquantumul TVA in Kazahstan este de 13%. In anexa 1 sunt prezentate marfurile care sunt scutite de plata TVA.

Alte taxe care se platesc in Kazahstan sunt: taxa de inregistrare de stat a persoanelor juridice; taxa pentru inregistrarea intreprinzatorilor individuali; taxa pentru inregistrarea de stat a drepturilor pentru proprietate imobiliara si afaceri cu aceasta; taxa pentru inregistrarea de stat bunurilor mobile ipotecate; taxa pentru inregistrarea mijloacelor radioelectronice si dispozitivelor de inalta frecventa: taxa pentru inregistrarea mijloacelor de transport mecanice si remorcilor; taxa pentru inregistrarea vaselor maritime, fluviale si de dimensiuni mici; taxa pentru inregistrarea navei ipotecate sau navei care se construiesc; taxa pentru inregistrarea aeronavelor; taxa pentru inregistrarea medicamentelor; taxa pentru inregistrarea drepturilor de creatie si obiectelor asociate de drept, a contractelor de liceta pentru folosirea creatiei si obiectelor asociate de drept; taxa privind tranzitul mijloacelor de transport auto a teritoriului Kazahstanului; taxe de la desfasurarea licitatiilor; taxa de licenta pentru dreptul de a desfasura anumite tipuri de activitati; taxa pentru eliberarea autorizatiei privind intrebuintarea bandei de frecventa de catre posturile de radio si televiziune.

Alte plati obligatorii in Kazahstan sunt: taxa pentru folosirea pamântului; taxa pentru folosirea resurselor de apa din surse de suprafata; taxa pentru poluarea mediului inconjurator; taxa de exploatare a lumii animale; taxa de utilizare a padurilor; taxa pentru folosirea parcurilor si rezervatiile naturale protejate in mod deosebit; taxa pentru utilizarea benzii de frecventa radio; taxa pentru punerea la dispozitie a legaturii telefonice interorasenesti si internationale; taxa pentru utilizarea cailor maritime de comunicatie; taxa pentru amplasarea in exterior a reclamei.

Marfurile produse in RK sau importate care se supun accizelor sunt:

- toate tipurile de spirt
- vodca
- lichioruri
- bauturi alcoolizate, sucuri si balsamuri alcoolizate
- vinuri
- coniac
- vinuri spumante, sampanie
- bere
- materiale de produs vin
- produse din tutun
- alte produse care contin tutun

- nisetru, somon, icre de nisteru si somon, delicatese preparate din carne si icre de nisetru si somon
- bijuteri din aur, platina sau argint
- produse din cristal, corpuri de iluminat din cristal
- benzina, motorina, benzina de aviatie
- autoturisme (ex. cele destinate invalizilor)
- arme de foc sau cu gaze (ex. cele achizitionate de organele de stat)
- titei brut, inclusiv gazele condensate
- energia electrica

Caracteristicile mediului concurential

Orientarea economiei Kazahstanului preponderent spre ramurile extractive si dependenta considerabila fata de fluctuatiile pe pietele internationale a pretului la titei, gaze naturale si materii prime, a determinat guvernul acestei tari sa adopte o politica de incurajare a investitorilor straini care doresc sa investeasca in dezvoltarea unor capacitati ale industriilor prelucratoare. Promovarea acestei politici a determinat aparitia in ultimii ani a unor investitori din tari membre UE care dezvolta afaceri de succes in domenii precum industria alimentara, producerea bunurilor de larg consum, autoturismelor, etc. Principalii concurenti pe piata interna a Kazahstanului sunt: SUA, statele membre UE, Rusia, China, Turcia, Iran, India, Pakistan, Japonia, Coreea de Sud, alte state din Europa care nu sunt membre UE (Bulgaria, Croatia, Elvetia).

Strategia oamenilor de afaceri din tarile mentionate vizeaza dezvoltarea unor capacitati de productie intr-un stat stabil, unde cheltuielile pe unitatea de produs sunt mici (materii prime, energia si mâna de lucru ieftine), sistemul financiar este solid, situarea in vecinatatea unor piete mari de desfacere cu tendinta de crestere in viitor (sudul Rusiei siberiene, China, Pakistan, India).

Modalitatile de patrundere pe piata utilizate de companiile straine deja existente si posibil de a fi utilizate si de cele românesti interesate:

- infiintarea unei societati mixte cu un partener local – asigura acces mai usor la surse financiare locale de creditare, leasing, etc;
- extinderea activitatii unei societati mixte deja infiintate in alta tara cu care Kazahstanul are un regim comercial liber. Este preferata ca rampa de lansare in special Federatia Rusa, stat cu care Kazahstanul dezvolta relatii privilegiate de parteneriat strategic.
- Patrunderea directa pe piata ca unic asociat. A fost o metoda utilizata initial de toate companiile straine, când conditiile oferita de piata nu erau suficient de asiguratorii, insa abandonata aproape in totalitate.

Domenii de interes: industria alimentara, industria textila, industria constructoare de masini si utilaje pentru sectorul petrol si gaze, agricultura, industria petrochimica, industria farmaceutica, etc.

H. NORME PRIVIND ACORDAREA VIZEI DE INTRARE IN KAZAHSTAN SI REGIMUL STRAINILOR

Pentru a calatori in Kazahstan, cetatenii români posesori de pasapoarte simple au nevoie de viza de intrare care da drept de sedere in aceasta tara timp de 30 de zile.

Cetatenii români posesori de pasapoarte diplomatice si de serviciu nu au nevoie de viza de intrare in Kazahstan si au drept de sedere 90 de zile.

Viza se obtine in baza unei invitatii tip inaintata Directiei consulare a MAE a Republicii Kazahstan din Alma-Ata sau Astana de catre organizatiile si reprezentantiile straine, institutiile locale de stat, particulare sau non-guvernamentale, dupa ce au obtinut in prealabil avizul Politiei de migratii.

Vizele se elibereaza de misiunile diplomatice ale Kazahstanului in strainatate.

Invitatiea este intocmita in 3 exemplare de organizatia/persoana care lanseaza invitatiea. In termen de cinci zile lucratoare Directia consulara a MAE al RK de la Alma-Ata sau Astana, este obligata sa transmita raspunsul sau privind aprobarea sau nu a solicitarii de viza, atât institutiei/persoanei care a facut invitatiea, cât si misiunii diplomatice a Kazahstanului de la Bucuresti.

Tipuri de viza

- de investitor – se acorda persoanelor interesate sa investeasca in Kazahstan;
- de munca – compania care invita trebuie sa obtina in prealabil, aprobarea Ministerului muncii si protectiei sociale al Kazahstanului privind atragerea fortei de munca din strainatate.
- de afaceri – pentru studierea pietei, contacte de afaceri, forumuri/conferinte tematice
- turistica – este necesara confirmarea unei firme turistice care are licenta in domeniu
- de studii – cu aprobarea organelor MI/Politiei de migratii, pe baza confirmarii de acceptare la studii din partea institutiei de invatamânt

- de tratament – este necesara confirmarea unitatii unde are loc tratamentul, consultatia
- de sedere permanenta – se acorda pe baza documentelor prevazute de legislatia in domeniu
- de tranzit – este necesara detinerea vizei de intrare a statului cu destinatia finala valabila 5 zile din momentul trecerii frontierei.

Costul vizelor de intrare in Kazahstan in functie de durata de sedere. Misiunile diplomatice ale Kazahstanului practica la eliberarea vizelor taxe consulare si tarife care pot varia intre o limita minima si una maxima, astfel:

- o viza cu o singura intrare sau o prelungire a acesteia cu pâna la 3 luni poate costa intre 20-60 USD;
- o viza cu doua intrari sau o prelungire a acesteia cu pâna la 3 luni poate costa intre 30-90 USD;
- o viza cu trei intrari sau o prelungire a acesteia cu pâna la 3 luni poate costa intre 35-105 USD;
- o viza multipla sau prelungirea acesteia cu pâna la 1 an costa 100-200 USD, iar prelungirea pâna la 2 ani 200-400 USD;
- o viza turistica de pâna la 30 zile cu o singura intrare, 20-40 USD;
- o viza turistica de pâna la 60 zile cu doua intrari, 30-60 USD;
- viza de tranzit, 10-30 USD.

Prelungirea vizei de sedere se face de catre Directiile consulare ale MAE de la Alma-Ata si Astana, Directiile politiei de migratie din Alma-Ata, Astana si orasele centre administrative ale provinciilor.

Conform Legii R. Kazahstan privind migratia populatiei si Regulilor de intrare si sedere a cetatenilor straini in R. Kazahstan, precum si iesirea acestora din R. Kazahstan, aprobate prin HG nr. 136 a Guvernului R. Kazahstan din 28.01.2000, cetetenii straini care sosesc temporar in R. Kazahstan, sunt obligati sa se inregistreze in termen de 5 zile calendaristice de la data intrarii in tara.

Inregistrarea se face la locul de sosire a cetatenilor straini, la sediul politiei de migratii existent la toate organele orasenesti si raionale ale Ministerului de interne.

Pentru efectuarea inregistrarii este necesar sa se prezinte lucratorului politiei de migratii pasaportul valabil, talonul de migratie (cartoteca) cu insemnarea privind trecerea frontierei si cererea partii care invita (persoana fizica sau juridica). Persoanele care au viza turistica prezinta declaratie in nume personal. Dreptul de a efectua inregistrarea cetatenilor straini este atribuit si unor hoteluri.

In conformitate cu HG nr.881 a Guvernului R. Kazahstan din 20 august 2004, au fost elaborate norme noi de evidenta a strainilor care usureaza procedura de inregistrare.

Conform acestor reguli, de la 1 iunie 2005 inregistrarea tuturor cetatenilor straini care sosesc in Kazahstan prin cele 12 aeroporturi internationale si punctul de trecere a frontierei pe calea ferata Dostik (Drujba), se realizeaza in momentul trecerii frontierei.

De la 1 ianuarie 2006 inregistrarea tuturor cetatenilor straini se face si in punctele rutiere de trecere a frontierei Horgos, Dostik, Bahti, Maikapciagai, Koljat si punctele maritime de trecere a frontierei Aktau si Bautino.

De la 1 august 2005 inregistrarea pasapoartelor cetatenilor din 28 de state dezvoltate economic si stabile din punct de vedere politic se realizeaza in momentul acordarii vizei de afaceri, turistice, particulare, diplomatice si de serviciu, de catre sectiile consulare ale R. Kazahstan din strainatate. Aceasta prevedere se refera la cetetenii Australiei, Austriei, Regatului Belgiei, Regatului Unit al Marii Britanii si Irlandei de Nord, Greciei, Danemarcei, Irlandei, Islandei, Regatului Spaniei, Italiei, Canadei, Lichtensteinului, Luxemburgului, Malaieziei, Principatului Monaco, Regatului Olandei, Noii Zeelande, Regatului Norvegiei, Portugaliei, Singaporei, SUA, Finlandei, Frantei, RFG, Confederatiei Elvetiene, Regatului Suediei, Japoniei si Coreii de Sud.

In sectiile consulare ale Kazahstanului din strainatate deja se face inregistrarea pasapoartelor cetatenilor straini care detin vize diplomatice, de serviciu si de investitori.

Dupa primirea de la sediul Serviciului de granicieri al KNB (n.n. lucratorul politiei de frontiera) a talonului de migratie (n.n. cartoteca) cu consemnarea privind trecerea frontierei si inregistrarea, cetateanului strain nu-i mai este necesar sa se inregistreze la politia de migratii din cadrul Ministerului de interne.

Inregistrarea se face pentru o perioada de pâna la 3 luni. Dupa expirarea acestui termen, pentru prelungirea inregistrarii este necesar sa se adreseze politiei de migratii.

Inregistrarea pasapoartelor cetatenilor din cele 28 de tari indicate mai sus care trec frontiera Kazahstanului si nu au fost inregistrate din diferite motive la reprezentantele diplomatice ale RK din strainatate, se face prin punctele de control de la frontiera ale Serviciului de granicieri al KNB, direct in punctele de control trecere frontiera indicate. In mod analog procedurilor anterioare, daca cetateanul strain, din diferite cauze un primeste inregistrarea in momentul trecerii frontierei de stat la punctul de granita, ii este necesara inregistrarea la politia de migratii a Ministerului de interne.

Pe masura instalarii aparaturii corespunzatoare, aceste reguli vor fi extinse in viitor la toate punctele de trecere a frontierei de stat a Republicii Kazahstan. Inregistrarea pasapoartelor cetatenilor straini se face fara plata.

Totodata, pentru sustragerea de la inregistrare, conform art. 394 (partea I) din Codul Republicii Kazahstan privind infractiunile administrative, se prevede tragerea la raspundere sub forma de amenda.

I. ADRESE SI INFORMATII UTILE

AMBASADA ROMANIEI LA ALMA-ATA

Almaty, Str. Puskin 97, cod. 050010

Tel: 007-3272-61.57.72; 61.24.31

Fax: 007-3272-58.83.17

E-mail: amb@rom.ricc.kz

MISIUNEA DIPLOMATICA A REPUBLICII KAZAHSTAN LA BUCURESTI

Str. Aviator Traian Vasile nr.76 (zona ROMEXPO)

Tel.: 021-6657828

Fax: 021-2243512

e-mail: dipmissionkz@zappmobile.ro

INSTITUTII CENTRALE DE STAT, ASOCIATII PROFESIONALE DIN REPUBLICA KAZAHSTAN

Ministerul Industriei si Comertului al Republicii Kazahstan

Astana, str. Kabanbai Batir 47, 010000

Tel: 007-3172-299032;241529;

Fax: 007-3172-241901;241213

web site: <http://www.mit.kz/>

Ministerul Agriculturii al Republicii Kazahstan

Astana, str. Abai 25, 010000

Tel: 007-3172-321882

Fax: 007-3172-324541

web site: <http://www.minagri.kz/>

Ministerul Transporturilor si Comunicatiilor al Republicii Kazahstan

Astana, str. Kabanbai Batir 47, 010000

Tel: 007-3172-240047; 241312

Fax: 007-3172-241419;

web site: <http://www.mtk.gov.kz/>

Ministerul Finantelor al Republicii Kazahstan

Astana, str. Pobedi 11, 010000

Tel: 007-3172-717299

Fax: 007-3172-717785

E-mail: administrator@minfin.kz

web site: <http://www.minfin.kz/>

Ministerul Energeticii si Resurselor Minerale al Republicii Kazahstan

Astana, str. Kabanbai Batir 22, 010000

Tel: 007-3172-976801; 976889; 976890

Fax: 007-3172-976943

Ministerul Afacerilor Externe al Kazahstanului

Adresa: Astana, Levii bereg,

Tel: 007-3172-720415;

Fax: 007-3172-720570

Serviciul protocol:

Tel: 007-3172-720056

Fax: 007-3172-720139

Web site: <http://www.mfa.kz/>

COORDONATELE CAMERELOR DE COMERT DIN KAZAHSTAN

Uniunea Camerelor de Comert si Industrie a Kazahstanului

Tel: 007-3272-927823

Fax: 007-3272-507029

e-mail: tppkaz@online.ru ; info@cci.kz

website: <http://www.cci.kz/>

Camera de Comert si Industrie a orasului Astana

Tel: 007-3172-323833; 327651

e-mail: akmcci@dan.kz ; akmcci2@mail.ru

website: <http://www.chamber.kz/>

Camera de Comert si Industrie a provinciei Akmola

Tel: 007-316-2-257668; 257392; 254674

e-mail: tpp@kokc.kz

Camera de Comert si Industrie a provinciei Aktobe

Tel: 007-313-2-516028

e-mail: akbtpp@nursat.kz

website: <http://www.kazchambers.freenet.kz/>

Camera de Comert si Industrie a orasului Alma-Ata

Tel: 007-3272-610301;614404

e-mail: alcci@mail.kz

website: <http://www.atpp.marketcenter.ru/>, <http://www.almatycci.kz/>

Camera de Comert si Industrie a provinciei Alma-Ata

Tel: 007-3282-272040; 241854

Fax: 007-3282-242671

website: <http://www.kazchambers.freenet.kz/>

Camera de Comert si Industrie a provinciei Atirau

Tel: 007-3122-200331

Fax: 007-3122-211997

e-mail: torgpal_atr@asdc.kz

website: <http://www.kazchambers.freenet.kz/>

Camera de Comert si Industrie a provinciei Kazahstanul de Est

Tel: 007-3232-578358; 263662

Fax: 007-3122-211997

e-mail: tppvko@cci.kz ; tppvko@mail.ru

website: <http://www.kazchambers.freenet.kz/>

Camera de Comert si Industrie a provinciei Jambil

Tel: 007-3262-433593

Fax: 007-3122-211997

e-mail: tpp-taraz@nursat.kz

website: <http://www.kazchambers.freenet.kz/>

Camera de Comert si Industrie a provinciei Kazahstanul de Vest

Tel: 007-3112-513537

e-mail: zktp@kaznet.kz

website: <http://www.kazchambers.freenet.kz/>

Camera de Comert si Industrie a provinciei Karaganda

Tel: 007-3212-563232; 563231

e-mail: ccikr@cci.kz ; ccikr@mail.kz

website: <http://www.kazchambers.freenet.kz/>

Camera de Comert si Industrie a provinciei Kostanai

Tel: 007-3142-544403

e-mail: kostpp@mail.kz

website: <http://www.kazchambers.freenet.kz/>

Camera de Comert si Industrie a provinciei Kizil-Orda

Tel: 007-3242-262436

e-mail: tppkzld@mail.kz

website: <http://www.kazchambers.freenet.kz/>

Camera de Comert si Industrie a provinciei Manghistau

Tel: 007-3292-501952; 512365

e-mail: akt_cci@nursat.kz

website: <http://www.kazchambers.freenet.kz/>

Camera de Comert si Industrie a provinciei Pavlodar

Tel: 007-3182-559902; 557969

e-mail: pav-cci@kaznet.kz

website: <http://www.pav-cci.kz/>

Camera de Comerț și Industrie a provinciei Kazahstanul de Nord

Tel: 007-3152-465443; 460568

e-mail: tpp@petopavl.kz ; tpp@mail.online.kz

website: <http://www.tppsko.kz/>

Camera de Comerț și Industrie a provinciei Kazahstanul de Sud

Tel: 007-3252-300856

e-mail: tppuko@mail.ru

website: <http://www.kazchambers.freenet.kz/>

Marfurile și serviciile scutite de TVA

Lista marfurilor și serviciilor care sunt scutite de TVA în Kazahstan:

a. Beneficiile rezultate din vânzarea următoarelor marfuri (lucrări și servicii)

- plata serviciilor postale pentru însemnele de stat;
  - marcele de accize;
  - serviciile realizate de organe imputernicite în legătură cu care se percepe taxa de stat;
  - serviciile de avocatură și notariale;
  - serviciile și lucrările executate de Banca Națională a Kazahstanului;
  - bunurile/proprietățile care sunt vândute ca rezultat al privatizării proprietății de stat;
  - bunurile achiziționate pentru nevoile statului în conformitate cu legislația Kazahstanului;
  - predarea unor mijloace fixe, gratuit, de către instituții centrale de stat unor întreprinderi de stat conform legislației din RK;
  - aportul la capitalul social;
  - restituirea bunurilor ca urmare a aportului la capitalul social;
  - serviciile rituale prestate cu ocazia înmormântărilor, serviciile prestate de cimitire și crematori;
  - beneficiile rezultate din vânzarea biletelor de loterie, mai puțin serviciile prestate pentru vânzarea lor;
  - serviciile privind asigurarea informațională și tehnologică între participanții la decontări, incluzând serviciile pentru încasări, prelucrări și expediții efectuate prin operațiuni bancare sau carduri;
  - serviciile pentru prelucrarea și (sau) repararea marfurilor importate pe teritoriul vamal al RK în regim de "prelucrare a marfurilor pe teritoriul vamal al RK";
  - lucrările și serviciile pentru încărcare, descărcare, transbordare a marfurilor de expediție, inclusiv posta expediată de pe teritoriul Kazahstanului, importate pe teritoriul acestei țări, precum și a marfurilor din tranzit;
  - deservirea tehnică de aero-navigație și aero-portuară;
  - serviciile porturilor maritime pentru deservirea curselor internaționale;
  - serviciile pentru managementul, întreținerea și exploatarea fondului locativ;
  - valuta națională;
  - marfurile (lucrările și serviciile) asociațiilor civice ale invalizilor precum și ale organizațiilor lor de producție, (cu excepția beneficiilor rezultate din vânzarea marfurilor, lucrărilor și serviciilor din activitățile de intermediere comercială, de producție și vânzare a produselor și genurilor de activități supuse accizelor) dacă astfel de instituții corespund următoarelor condiții: invalizii constituie 51% din personalul total al acestor organizații, cheltuielile pentru plata invalizilor reprezintă minim 51% din cheltuielile totale pentru plata muncii (în instituțiile pentru invalizii care și-au pierdut auzul, vorbirea, vederea –min 35%);
  - beneficiile rezultate din vânzarea barelor din metale feroase și neferoase.
- b. Circulația fondurilor legate de pământ și cladirile fondului locativ
- vânzarea cladirilor (parti din cladiri) ale fondului locativ și (sau) închirierea unei astfel de cladiri (parti de cladire), inclusiv subînchirierea este scutită de plata TVA, cu excepția: primei vânzări a cladirii construite (parti de cladire) din fondul locativ; vânzarea sau închirierea cladirii (parte din cladire), folosită în scopul prestării de servicii hoteliere; prestarea serviciilor de cazare în hoteluri.
  - Sunt scutite de plata TVA acordarea dreptului de proprietate și (sau) folosirea și (sau) dispunerea de terenuri și (sau) închirierea acestora, inclusiv

subinchirierea, cu exceptia platii pentru acordarea terenurilor pentru parcare sau gararea automobilelor, precum si a altor mijloace de transport.

- Serviciile financiare. Sunt scutite de TVA urmatoarele servicii din acest domeniu:

- operatiuni bancare executate pe baza de licenta ale organului imputernicit al statului pentru reglementarea si supravegherea pietei financiare si organizatiilor financiare sau Bancii Nationale a Kazahstanului, astfel: primirea depozitelor, deschiderea si administrarea conturilor persoanelor fizice si juridice; deschiderea si administrarea conturilor corespondente ale bancilor si organizatiilor care efectueaza genuri separate de operatiuni bancare; deschiderea si administrarea conturilor de metale pretioase ale persoanelor fizice si juridice, in care se reflecta cantitatea fizica a metalului rar ce apartine persoanelor respective; operatiuni de transfer; operatiunile de credit; operatiunile de factoring si forfaiting; efectuarea decontarilor; operatiuni de incredere; operatiuni de clearing interbancar; organizarea operatiunilor cu valuta straina; primirea documentelor de plata incaso; acordarea garantiilor; deschiderea si confirmarea acreditivelor si indeplinirea obligatiilor rezultate din acestea; operatiunile de casa; pastrarea hârtiilor de valoare; acordarea imputernicirilor bancare si a altor obligatii terților.

- Operatiuni cu hârtii de valoare, serviciile participantilor profesioniști ai pietei hârtiilor de valoare, precum si a serviciilor organizatiilor pentru prestarea acestei activitati pe piata hârtiilor de valoare pe baza de licenta acordata in conformitate cu legislatia RK;

- Operatiuni de asigurare (reasigurare) precum si oferirea de servicii de catre brokeri (agenti de asigurari) pentru indeplinirea contractelor de asigurare (reasigurare);

- Operatiuni cu carduri, cecuri, cambii, certificate de depozit;

- Prestarea de servicii pentru administrarea investitionala a activelor de pensii, precum si activelor fondului de stat pentru asigurari sociale;

- Prestarea de servicii pentru administrarea drepturilor cerute de creditele ipotecare pentru locuinte;

- Servicii pentru fondurile de pensii, de acumulare, pentru atragerea de cotizatii, pentru distribuirea si primirea de beneficii investitionale din activele de pensii;

- Vânzarea partii de participare la capitalul social al întreprinderii;

- Operatiuni pentru acordarea microcreditelor.

- Servicii prestate de organizatii non-comerciale

- Serviciile prestate pentru protectia si asigurarea sociala a copiilor, bătrânilor, veteranilor de razboi si ai muncii, invalizilor;

- Serviciile prestate sunt legate de indeplinirea de catre organizatiile religioase a obiceiurilor si ceremonialurilor, vânzarea obiectelor de cult.

e. Circulatia resurselor financiare rezultate din activitatea de cercetare si prospectiuni geologice este scutita de TVA daca se deruleaza in cadrul:

- Contractelor de exploatare a resurselor pământului, incheiate conform legislatiei RK pentru lucrari de cercetare a zăcămintelor, executarea lucrărilor de cercetare combinata si exploatare a ramificatiilor geologice, in perioada de desfasurare a prospectiunilor;

- Contracte privind comenzile de stat pentru lucrările de studiere a bogatiilor subsolului.

f. Servicii si lucrari in sfera culturii, stiintei si invatamântului scutite de plata TVA:

- lucrari si servicii legate de activitatea teatrelor si concertelor, exclusiv serviciile din sfera show-businessului;

- activitati educative in invatamântul prescolar, primar, general, mediu si mediu suplimentar; invatamântul profesional primar, mediu, superior, postuniversitar si de perfectionare, corespunzator licentelor care acorda dreptul la desfasurarea unor astfel de activitati;

- activitati de cercetare stiintifica desfasurate in cadrul comenzilor de stat;

- activitati de deservire a bibliotecilor;

- activitati pentru protejarea mostenirilor cultural-istorice si valorilor de arhiva.

g. Marfuri si servicii din domeniul medicinei veterinare. Beneficiile din vânzarea marfurilor (lucrari si servicii) legate de serviciile medical-veterinare sunt scutite de plata TVA in urmatoarele situatii:

- vânzarea medicamentelor in orice forma, precum si a materialelor si accesoriilor pentru producerea lor;

- vânzarea produselor cu destinatie medical-veterinara, inclusiv protezele si accesoriile ortopedice, tehnica medical-veterinara, precum si materialele si accesoriile pentru producerea lor;

- prestarea serviciilor medical-veterinare, cu exceptia celor cosmetologice.

h. Vânzarea întreprinderilor.

i. Importul scutit de TVA

- importul valutei nationale, valutei straine (cu exceptia celor folosite in scopuri numismatice) precum si a hârtiilor de valoare;

- importul marfurilor de catre persoane fizice pe baza normelor de import a marfurilor fara taxe vamale, aprobate de guvernul RK;

- importul marfurilor, cu exceptia celor supuse accizelor, importate sub forma de ajutor umanitar, conform normelor stabilite de guvernul RK;
- importul marfurilor, cu exceptia celor supuse accizelor, importate in scop de binefacere pe linia statelor, guvernelor statelor, organizatiilor internationale, incluzând acordarea sprijinului tehnic;
- importul marfurilor pentru uzul oficial al reprezentantelor diplomatice si al altor organizatii cu statut similar, precum si pentru uzul personal al diplomatilor si personalului tehnico-administrativ al acestora, inclusiv membrii de familie care locuiesc impreuna cu acestia si sunt scutite conform acordurilor si conventiilor internationale ratificate de RK;
- importul de marfuri care se declara scutite de plata impozitelor in conformitate cu legislatia vamala a RK;
- importul medicamentelor, inclusiv al medicamentelor-substante;
- importul marilor postale (cu exceptia celor de colectie);
- importul de materie prima pentru fabricarea bancnotelor, realizat de Banca Nationala a RK si institutiile acesteia;
- importul marfurilor realizat pe baza burselor acordate pe linia statelor, guvernelor statelor si organizatiilor internationale;
- importul mijloacelor fixe in scopul acordarii de leasing financiar conform contractelor de finantare a leasingului.

INDRUMAR DE AFACERI FEDERATIA RUSA

PREZENTARE GENERALA

DATE GENERALE

1.Denumirea oficiala: Federatia Rusa

2.Pozitia geografica: Federatia Rusa este situata pe doua continente, Europa si Asia, avand urmatorii vecini:

- la N-V- Norvegia si Finlanda

- la V- Polonia, Estonia, Letonia, Lituania, Belarus

- la S-V- Ucraina

- la S- Georgia, Azerbaidjan, Kazahstan

- la S-E- China, Mongolia, R.P.D.Coreana.

3. Suprafata: 17.075.400 Km² (locul 1 in lume).

4. Populatia: 141.888.900 milioane de locuitori (la 27 iulie 2008) - locul 9 in lume. Densitatea medie este de 8,3 locuitori pe km. patrat, iar in zona europeana de 25 locuitori pe km. patrat.

5. Capitala: Moscova. Principalele orase: Sankt Petersburg, Nijni-Novgorod, Novosibirsk, Ekaterinburg, Samara, Omsk, Celiabinsk, Ufa, Kazan, Perm, Rostov pe Don.

6. Limba oficiala: rusa.

7. Sarbatori: Ziua Nationala: 12 iunie (Ziua Independentei – 1990); 1-2 ianuarie, 8 martie, 1 mai, 9 mai (Ziua Victoriei), 22 august (Ziua Drapelului), 5 noiembrie (Ziua Reconcilierii), 12 decembrie (Ziua Constitutiei), religioase: Craciun (7 ianuarie), Paste (dupa calendarul ortodox). Zile libere: sambata, duminica si sarbatori.

8. Moneda nationala: rubla. Subdiviziune: copeika (1 rubla – 100 copeici). Cursul este fluctuant. In prezent (31 mai 2010), cursul este de 30,81 ruble /1\$.

Structura de stat

Rusia este o federatie, compusa din 89 subiecti federali.

1. Forma de guvernament: republica prezidentiala.

2. Seful statului: presedinte.

3. Parlamentul, bicameral, este compus din: camera superioara - Consiliul Federatiei (cuprinde cate 2 reprezentanti din fiecare subiect al Federatiei Ruse) si camera inferioara - Duma de Stat (450 deputati).

4. Structura administrativa: Impartirea administrativ-teritoriala a Federatiei Ruse cuprinde: 21 republici, 6 tinuturi, 49 regiuni, 10 districte autonome, 1 regiune autonoma (Birobidzhan), 2 orase cu statut de subiecti ai Federatiei (Moscova, Sankt-Petersburg), 1867 raioane, 1092 orase, 329 raioane si districte orasenesti, 1875 sate de tip urban.

REGIMUL COMERCIAL (bariere tarifare si netarifare)

Conditii si proceduri vamale

Principalele conditii de tranzit al marfurilor si mijloacelor de transport prin punctele vamale ale Fed. Ruse, precum si a valutei Federatiei Ruse, a hartiilor de valoare si a valorilor monetare, sint reglementate de Codul Vamal al Federatiei Ruse, de alte legi federale si de contractele internationale ale Federatiei Ruse.

Toate persoanele au aceleasi drepturi la tranzitarea marfurilor, mijloacelor de transport, a hartiilor de valoare si a valorilor monetare prin punctele vamale ale Fed. Ruse.

Respectarea interdictiilor si restrictiilor la frontiera vamala

Marfurile, a caror introducere in teritoriul vamal al Federatiei Ruse este interzisa, se vor transporta imediat in afara teritoriului vamal al Federatiei Ruse, iar in cazul nerealizarii acestei conditii ele se vor depune in depozitul de pastrare temporara. Costurile depozitarii vor fi achitate de proprietarul marfurilor, iar in cazul ca ele fac obiectul unei afaceri incheiate cu un partener rus, acesta din urma va achita costul depozitarii temporare.

Marfurile al caror export este interzis nu vor fi supuse scoaterii efective din teritoriul vamal al Federatiei Ruse. Cheltuielile proprietarilor de drept sau prin contract ai marfurilor, ale declarantilor vamali, transportatorilor, generate de interdictiile si restrictiile din teritoriul vamal, nu se compenseaza de catre organele vamale.

Procedurile vamale

Toate marfurile si mijloacele de transport tranzitate prin frontiera vamala fac obiectul intocmirii documentelor vamale si controlului vamal. In cadrul acestor proceduri, functionarii vamali nu au dreptul sa impuna cerinte si restrictii neprevazute de actele legislative vamale.

Nimeni nu are dreptul sa dispuna de marfuri si vehicule inainte de eliberarea lor, dupa procedurile vamale.

La intocmirea documentelor vamale se impune mentionarea tarii de origine. Regulile de stabilire a tarii de origine a marfurilor se impun pentru a se putea aplica preferintele tarifare sau masurile nepreferentiale ale politicii comerciale.

Documentele vamale pentru marfurile tranzitate se completeaza prin respectarea Nomenclatorului de marfuri al activitatii de comert al Federatiei Ruse, intocmit pentru stabilirea activitatii de comert exterior, regulilor tarifelor vamale si pentru intocmirea statisticii vamale a Federatiei Ruse.

Pentru intrarea pe teritoriul Federatiei Ruse a marfurilor si mijloacelor de transport sunt prevazute toate punctele de trecere a frontierei de stat si alte locuri de sosire a marfurilor pe teritoriul vamal al Federatiei Ruse.

Fac exceptie carnea de pasare, subprodusele alimentare din aceasta, bauturile alcoolice si produsele de tutun, pentru care sunt stabilite puncte separate de intrare in Federatia Rusa. Declararea vamala a marfurilor. Declarantul, in cazul intrarii marfurilor in Federatia Rusa, poate fi numai o persoana rusa, cu urmatoarele exceptii: persoanele fizice, in cazul marfurilor pentru nevoi personale, care nu sunt obiectul realizarii activitatii de afaceri, toate categoriile de cetateni straini, organizatii straine cu reprezentante in Federatia Rusa, transportatorii straini, alte persoane care au dreptul de a dispune de aceste marfuri pe teritoriul Federatiei Ruse, in cadrul unei tranzactii de comert exterior, in care una din parti este o persoana rusa.

Forma scrisa a declararii vamale este:

- declaratia vamala a marfii;
- cererea, in cazul reexportului;

declaratia de tranzit al marfurilor.

Evaluarea in vama

Exista doua categorii de taxe vamale, de import si de export.

Cea mai mare lista de marfuri carora li se aplica taxe vamale sunt din categoria celor importate.

Pentru export, se aplica taxe vamale la marfurile de baza care fac parte din categoriile:

materii prime, ca de ex. masa lemnoasa si produsele din aceasta, mangalul, petrolul brut, derivatele petroliere, alcoolul etilic nedenaturat.

Tarifele de calcul al taxei vamale sunt reglementate de legea "Tarifele vamale", art. 4:

- tariful advalorem, se aplica in procente din costul in vama al marfii;
- tariful special, aplicat in exprimare baneasca pentru unitatea determinata din marfurile vamate;
- tariful vamal combinat, care contine atat indicatori de pret, cit si cantitativi ai marfurilor tranzitate.

Cotele tarifare

Cotele tarifare reprezinta restrictii cantitative, pentru care tarifarea va fi diferita de cea pentru marfurile tranzitate in limita admisa. Pentru marfurile tranzitate in afara cotei, de regula, actioneaza regimul prohibitiv.

Taxe vamale speciale

Acestea se aplica in urmatoarele situatii:

- Ca masuri de protectie, in cazul in care conditiile si aspectul cantitativ al importului produc daune producatorilor interni de marfuri asemanatoare sau concurente direct.
- Drept contramasuri impotriva masurilor discriminatorii sau de alta natura care afecteaza interesele Federatiei Ruse de catre alte state sau uniuni de state;
- Taxele antidumping ;
- Taxele vamale compensatorii, pentru marfurile din import, pentru care, pentru exportul sau productia pe plan intern, se acorda subventii de catre stat.

Marfurile importate sunt clasificate in concordanta cu Nomenclatorul marfurilor pentru Activitatea de Comert Exterior al Federatiei Ruse, care se bazeaza pe Sistemul Armonizat de Descriere si Codificare a Marfurilor (HS).

Taxe vamale

Marfurile importate sunt clasificate in concordanta cu Nomenclatorul marfurilor pentru Activitatea de Comert Exterior al Federatiei Ruse, care se bazeaza pe Sistemul Armonizat de Descriere si Codificare a Marfurilor (HS).

incepand cu 1 ianuarie 2001, guvernul Rusiei a unificat taxele vamale de import aplicate marfurilor, in baza hotararii nr. 886 din 1 decembrie 2000. Noua structura a tarifului vamal de import standardizeaza si unifica taxele vamale de import aplicate marfurilor in patru trepte, si anume: 5%, 10%, 15% si 20% (cu unele exceptii pentru anumite categorii de marfuri). Aceste taxe vamale de import se aplica la valoarea in vama a marfurilor importate (incluzand si taxele de transport si asigurare). Bunurile importate reprezentand contributia in natura la capitalul social al unei noi intreprinderi infiintate de partenerii comerciali ai Rusiei sunt exceptate de la taxele vamale in anumite conditii si pe o perioada specificata in documentele constitutive ale firmei. In plus, la importul anumitor produse se aplica taxe vamale sezoniere si contingente.

Marfurilor importate li se mai aplica, pe langa taxele vamale de import, TVA si accize (pentru produsele supuse accizarii).

Evaluarea in vama

Valoarea in vama a marfurilor este, in general, determinata pe baza pretului CIF al marfii importate. Un comision vamal de 0,15% este perceput la efectuarea procedurilor de evaluare in vama. Taxele vamale sunt platite fie in valuta, fie in ruble, la cursul oficial de schimb.

Toate bunurile si mijloacele de transport care traverseaza Federatia Rusa sunt supuse controlului in vama. Pentru a indeplini criteriile de eliberare a bunurilor din vama, fiecare entitate legala cu activitate de comert exterior trebuie sa parcurga urmatoarele etape:

1. inregistrarea la Comitetul Vamal (cu completarea documentelor de inregistrare);
2. Informarea prealabila a Comitetului Vamal asupra sosirii bunurilor si mijloacelor de transport (sau informarea prealabila asupra intentiei de a exporta bunuri si mijloace de transport in Rusia);
3. Plasarea incarcaturii in custodia depozitului vamal pentru stocare temporara;
4. Acceptarea declaratiei vamale, prezentarea carnetului TIR si a actelor care insotesc bunurile.

inainte de efectuarea controlului in vama, pentru declararea bunurilor sau mijloacelor de transport, participantul la activitatea de comert exterior trebuie sa se inscrie in registrul vamei si primeste o legitimatie (record card). Acest card este dat participantului la activitatea de comert exterior pentru fiecare procedura de evaluare in vama. Conform ordinului nr. 787/31 din august 2000, a fost stabilita procedura de inregistrare pentru primirea acestui card.

Lista documentelor care sunt cerute pentru inregistrare cuprinde:

1. Formularul pentru inregistrare in vama contine urmatoarele date:
  - adresa legala a participantului la activitatea de comert exterior;
  - specimen de stampila cu semnatura managerului companiei participante la activitatea de comert exterior;
  - numerele de telefon ale tuturor managerilor si al sefului contabil al companiei participante la activitatea de comert exterior.
2. O copie a statutului companiei (cu amendamentele si certificatele de inregistrare emise de Registrul Comertului), autentificata la notariat;
3. Certificatul de inregistrare sau extrasul de la Registrul Comertului;
4. Referinte date de Comitetul de Stat al Statisticii, cu indicarea codurilor bancare "OKPO" si "COATO";
5. Certificat sau notificare (copie sau original) de inregistrare la Ministerul Finantelor, sectia Taxe si Impozite, pentru atestarea calitatii companiei de platitor de taxe si impozite;
6. Recomandari acordate de alta companie;

7. Referinte de la bancile autorizate, pentru confirmarea deschiderii de conturi bancare (atat in ruble, cat si in valuta);
8. Copie a contractului de comert exterior;
9. imputernicire autentificata la notariat acordata persoanei care reprezinta interesele companiei in vama.

Documente de comert exterior

Informatiile continute de fiecare document de comert exterior trebuie sa fie in concordanta cu cele continute in alte documente comerciale care se refera la aceeaasi livrare. Importatorii trebuie sa completeze cate o declaratie vamala pentru fiecare marfa importata. Formularul de declaratie vamala contine 54 de paragrafe si trebuie completat in limba rusa, pentru a fi apoi prezentat autoritatilor vamale. Livrarile prin posta sau coletarie necesita documente postale in locul documentelor de transport (conosament). Livrarile pe calea aerului trebuie sa fie insotite de documentul de transport; scrisoare de transport aerian (air waybill).

Toate documentele de transport si livrare trebuie sa fie in concordanta cu conditiile impuse prin contract si cu numarul licentei de import, in caz contrar marfurile nu vor fi vamuite.

Licente de import

Majoritatea importurilor sunt liberalizate si, deci, nu necesita licente.

Totusi, sunt necesare licente la importul anumitor produse, si anume: alcool etilic si vodca; anumite televizoare color (cu diagonala de 14, 21 si 25 inch); explozivi, echipament militar; materiale si deseuri radioactive; narcotice si substante otravitoare; metale, aliaje si pietre pretioase; pesticide; reziduuri/deseuri industriale; covoare; medicamente.

Licentele de import sunt emise de catre Ministerul Dezvoltarii Economice, Departamentul de Export din Rusia sau de catre reprezentantele sale regionale si sunt controlate de Comitetul de Stat al Vamilor.

Factura comerciala

Factura comerciala trebuie sa contina, pe langa informatiile stipulate in contract, si informatii legate de tara de origine, materialele folosite pentru ambalaj, greutatea (nete si brute) ale marfurilor, descrierea marfurilor conform nomenclatorului de marfuri HS, preturile unitare si valoarea totala a livrării, pretul de vanzare catre importator si locul final de expediere din tara exportatoare.

Factura pro-forma

Acest document poate fi solicitat de firma importatoare intr-una din etapele de negociere ale contractului.

Certificatul de origine

Acest document este solicitat de autoritatile vamale. Exista doua tipuri de certificate de origine: tip "A" si tip "CT-1". Certificatul de origine tip A, emis, in mod obisnuit, pentru acele marfuri produse in tarile in curs de dezvoltare, da dreptul aplicarii de taxe vamale reduce la marfurile importate. Certificatul de origine de tip CT-1 este emis pentru marfurile produse in statele membre ale CSI. Certificarea originii marfii este importanta pentru calcularea corecta a taxei vamale de import. Certificatul de origine trebuie semnat de o persoana responsabila din cadrul firmei exportatoare si trebuie notificat de Camera de Comert din tara exportatorului.

Lista de colisaj

Este necesara si trebuie sa contina un rezumat complet si explicit al marfurilor care fac obiectul livrării.

Polita de asigurare

Clauzele din contract stabilesc obligatia vanzatorului sau a cumparatorului de a asigura marfa pe timpul transportului.

Certificatul de calitate

Certificatul de calitate este emis pentru a confirma calitatea bunurilor importate si conformitatea acestora cu parametrii inscrisi in contract. Certificatul de calitate este emis de Comitetul Inspectiei de Stat (institutie aflata in subordinea Guvernului Federatiei Ruse) si de reprezentantele acestuia in teritoriu.

Aceste certificate se emit pentru urmatoarele categorii de produse agro-alimentare: cereale, fasole si plante oleaginoase, porumb, faina, furaje combinate pentru hrana animalelor, aditivi vitamino-proteici, turte oleaginoase, tarate si carne.

Certificatul de carantina

Toate marfurile de origine animala sau vegetala necesita certificatul de carantina (sanitar sau fito-sanitar corespunzator), prin care sa se precizeze ca sunt libere de orice boli. Majoritatea plantelor, semintelor, animalelor, pasarilor trebuie sa fie examinate la frontiera inainte de a fi admise in Rusia. Acest tip de certificat trebuie prezentat autoritatilor vamale pentru eliberarea din vama a bunurilor importate, conform legii privind protectia consumatorilor.

Cerinte de etichetare si marcare a produselor

Noile reglementari privind etichetarea produselor nealimentare au intrat in vigoare la 1 iulie 1998. Companiile straine si importatorii rusi sunt sfatuiti sa controleze conformitatea produselor cu aceste reglementari inainte de livrarea marfurilor. Etichetarea produselor trebuie sa includa numele produsului, numele si adresa fabricantului, greutatea neta, volumul, cantitatea, ingredientele, valoarea nutritiva, conditiile de depozitare, data expirarii. Etichetarea se va face in limba rusa, folosind alfabetul chirilic.

Standarde

Guvernul Rusiei nu recunoaste multe dintre standardele internationale, cum ar fi de exemplu sistemul ISO-9000. In schimb, toate produsele importate, care sunt consumate sau folosite de populatie, trebuie sa faca obiectul unei certificari de siguranta. Orice livrare in Rusia trebuie sa fie insotita de documente care sa probeze ca produsul este conform standardelor de calitate, siguranta si sistemului de masuri si greutati.

Produsele importate trebuie sa aiba un certificat de conformitate eliberat de Gosstandard – Comitetul pentru Standarde. Aceasta institutie testeaza si certifica produsele, in concordanta cu standardele aprobate de guvernul rus, sau, uneori, cu standardele internationale. Daca o marfa importata intra pe teritoriul rus fara certificat, sau cu un certificat nerecunoscut de Gosstandard, functionarii vamali locali trebuie sa contacteze Comitetul local al acestei institutii pentru ca acesta sa declanseze procedura de certificare, care uzual dureaza intre 30 si 60 de zile. Comitetul teritorial are dreptul sa evalueze produsul pe baza documentelor furnizate de importator, sau poate lua o mostra din produs, sa organizeze testarea si sa emita certificatul, daca produsul a trecut de teste. Daca pentru anumite mostre, Comitetul teritorial al Gosstandard nu poate asigura testarea, se poate accepta in acest caz declaratia de conformitate a importatorului. Dar aceasta procedura nu se aplica in cazul alimentelor, produselor veterinare si graului, care sunt acoperite de certificari speciale si separate si cerinte de carantina. Daca un produs indeplineste cerintele Gosstandard, el primeste un certificat GOST-R.

Odata primit certificatul de conformitate, acesta este valabil trei ani si trebuie sa insoteasca orice livrare. Detailistii rusi sunt obligati sa detina certificate de conformitate pentru toate bunurile importate si vandute in magazinele lor. Violarea acestor prevederi aduce penalitati de pana la 10.000 USD.

Rusia este membra a cinci organizatii internationale de certificare, respectiv: IECEE si IECQ (Certificare pentru echipamentele si componentele electrice), OIML (Organizatia Internationala pentru Metrologie Legala), CEE/ONU (Certificarea automobilelor si a partilor auto), Conventia de la Bruxelles (Certificarea pentru echipamentele de vanatoare). Daca un produs intruneste standardele de calitate si siguranta impuse de aceste organizatii, atunci certificatul eliberat de ele este valabil si pentru Federatia Rusa.

ALTE INFORMATII UTILE

Deschiderea unei companii in Federatia Rusa

Inregistrarea unei afaceri in Federatia Rusa este reglementata de Legea investitiilor straine din 1999 si de Codul Civil din 1999.

In Federatia Rusa se pot infiinta urmatoarele tipuri de firme:

- OOO (Obschestvo Ogranichennoi Otvetstvennosti) – societate cu raspundere limitata;
- ZAO (Zakritoe Aktsionerhoe Obschestvo) – societate mixta pe actiuni (inchisa);
- OAO (Otkritoe Aktsionerhoe Obschestvo) – societate mixta pe actiuni (deschisa);
- Reprezentante sau filiale ale unor firme straine;
- PBOlu – intreprinzator privat individual.

Pentru firmele de tipul OOO si ZAO, numarul minim de actionari este 1 (unu), iar cel maxim este 50. Capitalul social minim este de 10.000 ruble (aproximativ 350 USD).

Pentru societatile mixte de tipul OAO, numarul minim de actionari este 1 (unu), neexistand o limita in ceea ce priveste numarul maxim al acestora. Capitalul social minim este de 100.000 ruble (aproximativ 3.500 USD).

Pentru infiintarea unei companii este necesara inregistrarea la Camera de inregistrari de Stat, aflata sub jurisdicia Ministerului Justitiei.

Camera de inregistrari de Stat acorda acreditari si pentru reprezentantele firmelor straine care opereaza in Federatia Rusa. Tot acest organism inregistreaza si lichidarea afacerilor la care exista participare cu capital strain.

inregistrarea se face in doua etape. Respectiv, pentru a obtine certificatul de inregistrare temporara, investitorul trebuie sa depuna la Departamentul de inregistrare din cadrul Inspectoratului Financiar documentele necesare (Contractul de constituire si Statutul firmei) impreuna cu confirmarea de la o banca ruseasca, care sa ateste ca jumatate din capitalul social minim al firmei a fost varsat.

Restul de 50% din capitalul social minim trebuie depus in banca in termen de un an.

in termen de 45 de zile de la obtinerea inregistrarii temporare, investitorul trebuie :

- sa se inregistreze la Camera de inregistrari de Stat;
- sa obtina codurile de activitate de la Comitetul de Statistica;
- sa obtina numarul de identitate INN de la inspectia financiara;
- sa se inregistreze la urmatoarele fonduri: Fondul de Pensii, Fondul pentru Angajati, Fondul Federal pentru Asigurare Medicala, Fondul pe Asigurari Sociale.

Dupa parcurgerea acestor etape, se poate solicita inregistrarea permanenta a firmei.

DOCUMENTE NECESARE UNEI FIRME STRAINE PENTRU OBTINEREA DREPTULUI DE DESCHIDERE A UNEI REPREZENTANTE IN FEDERATIA RUSA

1. Firma straina, interesata sa deschida o reprezentanta in Federatia Rusa, inaintea la Camera de comert si industrie a Federatiei Ruse (CCI FR) urmatoarele documente:

1.1. Cerere scrisa, semnata de seful firmei straine, in care sunt indicate:

- denumirea firmei,
- data inregistrarii,
- sediul social,
- obiectul de activitate,
- organele de conducere,
- scopul deschiderii reprezentantei,
- detalii despre contactele de afaceri cu partenerii rusi,
- perspectivele de dezvoltare a colaborarii,
- adresa, telefonul, faxul reprezentantei din Federatia Rusa.

1.2. Statutul sau regulamentul firmei.

1.3. Certificatul de inmatriculare al companiei sau extras de la Registrul comertului care sa dovedeasca inregistrarea legala a acesteia.

1.4. Decizia firmei de a deschide reprezentanta in Federatia Rusa.

1.5. Statutul reprezentantei, care precizeaza regulile interne, drepturile si obligatiile reprezentantei fata de firma care a infiintat-o.

1.6. Scrisoare de recomandare de la institutia bancara care deserveste firma, cu mentiuni despre capacitatea de plata a firmei.

1.7. Doua scrisori de recomandare din partea a doi dintre cei mai importanti parteneri rusi de afaceri (in caz de deschidere a unei reprezentante regionale este necesara o scrisoare de recomandare de la camera de comert si industrie regionala).

2. Pentru primirea permisiunii de deschidere a reprezentantei regionale, in caz ca exista reprezentanta la MOSCOVA, firma straina prezinta documentele de la punctele 1.1, 1.4, 1.5, 1.7.

3. Toate documentele, mentionate la punctele 1.2, 1.3, 1.4, 1.6, se prezinta in copii legalizate la notar sau la reprezentantele consulare ale Federatiei Ruse in strainatate sau prin apostil (pt. statele-membre a conventiei de la HAGA din 1961), care se acorda institutiilor straine de stat. Toate documentele vor fi traduse in limba rusa si legalizate la notar.

4. In cazul in care pentru deschiderea reprezentantei in strainatate legea tarii de inregistrare a firmei straine prevede o pemisiune speciala din partea institutiilor de stat, atunci copia legalizata a acestei permisiuni se ataseaza la cerere.

5. Firma straina, pe langa datele si documentele indicate, la solicitarea Camerei de comert si industrie a Federatiei Ruse trebuie sa prezinte si alta informatii ce au legatura cu activitatea sa.
6. inainte de primirea dreptului de deschidere a unei reprezentante sau de prelungire a valabilitatii acestuia, firma straina plateste taxele legale, in conformitate cu tarifele fixate de CCI FR.
7. Firma straina prezinta la Camera de comert si industrie a Federatiei Ruse o procura legalizata cu imputernicirea pe care o da sefului reprezentantei sale in Federatia Rusa.
8. Reprezentantul firmei straine, care se ocupa efectiv de deschiderea reprezentantei prezinta la Camera de comert si industrie a Federatiei Ruse o procura legalizata de imputernicire.
9. Pentru prelungirea valabilitatii permisului de activitate al reprezentantei pentru un nou termen (de pana la 3 ani) se prezinta urmatoarele documente la Departamentul de acreditare a CCI FR urmatoarele documente:
  - 9.1. Cerere semnata de seful firmei straine;
  - 9.2. Scurt raport despre activitatea reprezentantei in perioada precedenta; in raport este necesar a se indica:
    - ? coordonatele reprezentantei (adresa, telefon, fax, conturi bancare, etc);
    - ? lista colaboratorilor straini acreditati si numarul cartilor lor de munca;
    - ? lista colaboratorilor rusi (nume, prenume, numele tatalui, data de nastere);
    - ? automobilele importate in regim temporar, cu obligatia de a fi exportate (tipul automobilului si numarul de inmatriculare).
  - 9.3. Doua scrisori de recomandare din partea a doi parteneri rusi de afaceri importanti (pt. reprezentanta regionala este necesara si o scrisoare de recomandare de la camera de comert si industrie regionala).

Emiterea permisului de deschidere a unei reprezentante de firma straina in Federatia Rusa poarta poate fi refuzata de organul de acreditare fara explicarea cauzelor.

Restrictii impuse de organele vamale cetatenilor la intrarea si iesirea din tara (prevederi ale codului vamal pentru persoanele fizice).

Conform Codului Vamal al Federatiei Ruse, persoanele fizice sunt scutite de la plata impozitelor vamale la intrare pe teritoriul Rusiei in cazul in care marfurile intrate in tara sunt utilizate pentru uz propriu, dar costul acestora nu trebuie sa depaseasca suma de 65 mii ruble rusesti, iar greutatea lor sa nu fie mai mare de 50 kg.

in cazul in care costul acestor marfuri este mai mare, dar nu depaseste 650 mii ruble, si greutatea lor nu depaseste 200 kg, se aplica taxa vamala unica de 30% din costul marfii declarate dar nu mai putin, de 4 Euro/1kg.

Exista si unele restrictii la introducerea si scoaterea in si din Rusia a valutei straine.

Astfel, persoanele fizice, incepand cu 15 martie 2004, au dreptul de a scoate din Federatia Rusa valuta straina in valoare de pana la 10 mii USD.

in situatia in care persoana fizica scoate din Rusia valuta straina in valoare de pana la 3 mii USD, nu este necesar sa prezinte declaratie vamala, iar pentru suma in valoare de la 3001 pana la 10000 USD este necesar sa fie completata o declaratie vamala pentru toata suma care se scoate din tara.

in cazul in care se scoate din Federatia Rusa o suma ce depaseste 10 mii USD, este necesar sa fie prezentat documentul care certifica procurarea acestei sume de la banca sau prezentarea declaratiei vamale pentru introducerea in Rusia a acestei valute.

INFORMATII CONSULARE

Conditii de intrare si regim de sedere

Intrarea si sederea in Federatia Rusa ale cetatenilor romani se realizeaza in temeiul Acordului privind regimul calatoriilor reciproce ale cetatenilor, incheiat intre Romania si Federatia Rusa, prin care s-a introdus regimul de vize.

Potrivit Art.1 al Acordului Rusia-UE termenul de sedere pe teritoriul statului nu trebuie sa depaseasca 90 de zile. Potrivit Art.4 al Acordului Rusia-UE au intrat in vigoare inlesniri in procedura acordarii vizelor pentru urmatoarele categorii:

- membrii delegatiilor oficiale pe baza invitatiei din partea autoritatilor de stat ale Rusiei in original;
- oamenii de afaceri pe baza invitatiei partenerului de afaceri din Rusia in original;
- soferii curselor interantionale pe baza solicitarilor companiilor internationale de transport in

original;

- reporteri si jurnalisti pe baza legitimatiei de jurnalist si a scrisorii care confirma scopul calatoriei in original;
- participantii activitatilor culturale, de stiinta, ale schimbului de studenti si altele pe baza scrisorii de invitatie in original;
- participantii actiunilor sportive si ai competitivilor pe baza scrisorii de invitatie in original;
- membrii delegatiilor ai oraselor infratite pe baza invitatiei Administratiei locale in original;
- rude care au drept de sedere temporana pe teritoriul Rusiei pe baza certificatului care atesta legaturi de rudenie.

Orice original trebuie sa contina datele invitantului, adresa, denumirea corecta, numarul de inregistrare, data, numele si prenumele invitatului, sex, cetatenie, numar buletinului de identitate, scopul calatoriei, numarul intrari. Originalul trebuie sa fie stampilat.

Informatii cu caracter general privind regimul de vize

In vederea obtinerii vizei, cei care calatoresc in Federatia Rusa trebuie sa detina o invitatie pe care sa o prezinte la consulat in scopul emiterii vizei. In perioada a trei zile lucratoare de la sosirea in Federatia Rusa viza trebuie inregistrata la autoritatile de ordine publica locale de catre persoana/compania care a transmis invitatia. Neglijarea acestui aspect poate produce dificultati in relatia cu autoritatile locale, precum si imposibilitatea parasirii teritoriului rus. Pentru a putea calatori in Federatia Rusa este obligatorie incheierea unei asigurari medicale valabile pe perioada prezentei pe teritoriul rus. La cumpararea biletelor de avion, liniile aeriene ruse ofera solicitantului si posibilitatea cumpararii acestor asigurari.

Din data 1 iunie 2007 a intrat in vigoare Acordul dintre Rusia si UE potrivit caruia taxa consulara pentru obtinerea vize, prevazute in Acord, este 35 de euro, in cazul unei urgente taxa va fi 70 de euro.

Termenul de solicitare al vizei reprezinta 2 posibilitati: urgent – pina la 3 zile lucratoare (taxa – 70 de euro), normal – perioada 4-10 zile lucratoare.

Orice plata se face in dolari la cursul zilei. Bancnote uzate si emise inainte de 1996 nu se primesc.

De plata taxei consulare sunt scutite urmatoarele categorii:

- rude apropiate (soti, copii, parinti, bunici, nepoti), membrii delegatiilor oficiale, studenti, doctoranzi, elevi, invalizi si insotitorii lor, cei care au prezentat documentele doveditoare ca o sa aiba loc o calatorie de gen umanitar inclusiv pentru tratament si insotitorii acestora, participantii activitatilor sportive, persoane care participa la activitati stiintifice, culturale inclusiv schimb universitar, membrii delegatiilor dintre orase-infratite.

Viza turistica: poate fi obtinuta doar in baza unei invitatii emise de catre o agentie de turism, inregistrata in cadrul Departamentului Consular din cadrul MAE rus sau in baza unei rezervari la hotel.

- vizele turistice sunt emise pentru o perioada de pana la 30 zile (de regula 14 zile) si, in general, au o singura intrare si nu pot fi extinse pe teritoriul rusesc.

- o viza turistica cu doua intrari poate fi obtinuta numai daca un cetatean strain calatoreste in Rusia, apoi intr-un stat CSI, dupa care se intoarce pe teritoriul rus pentru a pleca intr-un al treilea stat. O viza dubla nu poate fi emisa pentru calatorii separate in Rusia. Perioada de valabilitate a unei vize cu doua intrari nu poate depasi 30 de zile.

- invitatiile emise de hotelurile din Rusia, care au propriile numere de identificare, trebuie sa fie inregistrate la autoritatile competente rusesti. Acestea sunt eliberate doar pentru perioada rezervata, viza obtinuta in asemenea situatii neputand fi prelungita in Rusia. Hoteluri care pot elibera astfel de invitatii sunt: Aerostar, Arbat, Iris, Marriott, Metropol, National, Novotel, Holiday Inn, Intourist.

- invitatia turistica emisa de agentile turistice din Rusia trebuie sa detina un numar special de inregistrare la Departamentul Consular din MAE rus si la consulatele si ambasadele Federatiei Ruse din strainatate;

- invitatia turistica trebuie sa contina doua parti: confirmarea si voucherul turistic. Confirmarea are un format standard, iar voucherul trebuie sa contina urmatoarele elemente: numar, denumirea organizatiei care sponsorizeaza deplasarea, adresa, data, datele personale ale turistului, data intrarii si iesirii din Federatia Rusa, descrierea serviciilor si a formei de plata, stampila si semnatura.

Recomandam turistilor romani sa aleaga companiile turistice care asigura inclusiv inregistrarea vizelor la organele competente ruse, precum si asistenta in situatii deosebite.

Viza de afaceri: Este eliberata cetatenilor straini care desfasoara negocieri de afaceri cu parteneri rusi (nu este necesar voucherul).

- pentru a obtine o astfel de viza este necesara primirea unei scrisori oficiale din partea unei companii ruse. Viza de afaceri poate avea o durata de pana la 1 an si poate fi cu o singura intrare, cu doua sau cu multiple intrari. De la 1 noiembrie 2002, invitiatile de afaceri sunt emise de catre Departamentul de Vize si Pasapoarte din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

- timpul de obtinere si plata depind de la un consulat la altul si de cetatenia solicitantului (de regula, viza eliberata in termen foarte scurt este mai scumpa decat cea eliberata in termen standard).

Documente necesare

- Pasaport (copie si original)
- 1 fotografie
- asigurarea medicala (copie si original)
- invitatie emisa de catre MAI sau MAE al Rusiei (original)
- completarea unui formular pentru viza

PENTRU VIZA MULTIPLA

Documente necesare

- Pasaport (copie si original)
- 1 fotografie
- asigurarea medicala (copie si original)
- invitatie emisa de catre MAI sau MAE al Rusiei (original)
- certificate de analize HIV/SIDA (original)
- completarea unui formular pentru viza

Viza in scop de vizita este eliberata cetatenilor straini care au rude sau prieteni in Federatia Rusa. Perioada de validitate este de la o luna la trei luni si are doar o singura intrare.

- invitatie (izveschenije) este emisa de Departamentul de vize si inregistrari sau de Departamentul Vize si Pasapoarte;

- procesul de obtinere a unei astfel de invitatii poate dura intre una si trei luni (de regula, 1,5 luni);

- consulatele/ambasadele Federatiei Ruse solicita, de regula, originalul acestui tip de invitatie.

Documente necesare

- Pasaport (copie si original)
- 1 fotografie
- asigurarea medicala (copie si original)
- invitatie emisa din partea persoanei care are resedinta in Rusia (original)
- completarea unui formular pentru viza

Viza de tranzit se elibereaza celor care calatoresc intr-o tara terta via Federatia Rusa. De regula, este necesara prezentarea vizei tarii de destinatie si o copie a documentelor de calatorie.

- viza de tranzit are, in general, o valabilitate de 3 zile (termen stabilit pentru cei care calatoresc cu avionul; pentru cei care folosesc alte mijloace de transport, durata tranzitului poate fi mai mare);

- termenul maxim de valabilitate a vizei de tranzit este de 10 zile;

- in cadrul consulatelor/ambasadelor Federatiei Ruse solicitantii de vize trebuie sa completeze un formular standard (include si 1-3 fotografii color, marimea ¾ cm);

Documente necesare

- Pasaport (copie si original)
- 1 fotografie

- viza pentru tara unde calatoriti (prezentarea pasaportului)
- bilte dus-intors
- asigurarea medicala (copie si original)
- completarea unui formular pentru viza

Viza pentru Marinari

Documente necesare

- Pasaport (copie si original)
- copie dupa contract de angajare (prezentarea originalului este obligatorie) sau crewing list
- scrisoare de garantie din partea agentului din Rusia si Romania (copie fax)
- 1 fotografie
- completarea unui formular pentru viza

Recomandam cetatenilor romani sa completeze acest formular cu foarte mare atentie si sa evite contradictiile dintre cele scrise in formular si documentele pe care le detin asupra lor.

- pasaportul trebuie sa fie valabil sase luni dupa data expirarii vizei solicitate;
- pentru anumite tipuri de vize (ex. de munca) sunt necesare si alte documente (asigurare medicala, permis de rezident sau de munca, certificat HIV, dovada fondurilor financiare necesare sederii in Federatia Rusa, s.a.);
- metoda de plata a vizelor nu este unitara. Se recomanda solicitarea unor informatii detaliate de la consulatul/ambasada cea mai apropiata, in prealabil depunerii cererii de viza;

Recomandam cetatenilor romani sa verifice exactitatea vizelor rusesti chiar in sediul consulatelor/ambasadelor care le-au emis, in scopul corectarii eventualelor greseli. Asemenea greseli pot provoca probleme la intrarea pe teritoriul Federatiei Ruse, refuzul intrarii, dificultati la inregistrarea sederii, conflicte cu organele de ordine si chiar scoaterea fortata din tara;

Inainte de a intra in Federatia Rusa *recomandam cetatenilor romani sa verifice daca detin asupra lor urmatoarele documente: pasaport valabil pentru inca sase luni de la data expirarii vizei solicitate, viza rusa valabila, copii dupa pasaport si dupa viza rusa, copia sau originalul invitatiei/voucher/alta viza si migration card.*

La intrarea pe teritoriul Federatiei Ruse autoritatile ruse verifica pasaportul si viza de intrare. Stampila de intrare va fi aplicata atat in pasaport, cat si in formularul migration card (eventual si in cardul de sosire/plecare).

Dupa aplicarea stampilei de intrare, ofiterii de frontiera vor retine partea superioara a formularului (detasabila). Recomandam pastrarea formularului migration card pe intreaga perioada de sedere in Federatia Rusa, deoarece prezentarea acestuia este necesara atat la inregistrarea vizei, cat si la iesirea din tara.

in cazul in care viza rusa nu este inregistrata la organele competente (termenul de inregistrare este de maxim 72 ore lucratoare), se plateste o amenda in valoare de pana la 50 USD sau exista riscul expulzarii si aplicarii interdictiei de intrare in Federatia Rusa.

Informatii cu caracter general privind permisul de munca

- cetatenii straini care doresc sa lucreze in Federatia Rusa trebuie sa obtina permis de munca de la autoritatile ruse competente in materie;
- persoanele care intentioneaza sa munceasca in Federatia Rusa trebuie sa obtina de la inceput viza de munca, care este emisa de regula dupa primirea permisului de munca;
- permisul de munca este obligatoriu si in cazul unor directori generali care nu primesc salarii, precum si in cazul celor care nu se afla fizic pe teritoriul Federatiei Ruse;
- in scopul obtinerii vizei de munca, compania rusa interesata in angajarea unor cetateni straini trebuie sa solicite permise de munca (angajatorul inregistreaza cererea la Departamentul de Pasapoarte si Vize si la Directia de Pasapoarte si Inregistrari; odata inregistrata cererea, acesta poate primi dreptul de a angaja personal strain; dupa primirea acestui drept, angajatorul depune dosarul cetateanului strain la Departamentul pentru migratie de care apartine si concomitent solicita obtinerea permisului de munca de la Departamentul Central pentru Migratie; dupa obtinerea acestui permis, angajatorul

poate emite o invitatie oficiala strict pentru cetateanul strain pe care doreste sa-l angajeze in termenii stabiliti de catre permisul de munca obtinut anterior);

- permisele de munca sunt netransferabile si sunt emise pentru o singura activitate lucrativa;
- cetatenii romani care primesc vize de lucru sunt obligati la efectuarea testului HIV/SIDA la sosirea in Federatia Rusa;
- in baza vizei de munca sau permisului de munca se poate obtine rezidenta temporara sau permanenta pe teritoriul rus (rezidenta temporara poate sta la baza obtinerii unei vize, dar nu a unui permis de munca; rezidenta permanenta nu necesita obtinerea unei vize sau a unui permis de munca);
- rezidentul temporar nu isi poate schimba locul de resedinta fara acordul autoritatilor statului rus;
- in vederea obtinerii unei rezidente permanente, strainul trebuie sa locuiasca in Federatia Rusa cel putin un an in calitate de rezident temporar;
- permisul de rezident permanent este valabil cinci ani si nu poate fi reinnoit.

Recomandari

Atentie la pastrarea documentelor de calatorie si a valorilor.

Cetatenii romani sa detina asupra lor un ghid de conversatie in limba rusa pentru a putea in cazuri deosebite sa solicite ajutor sau alte informatii utile/necesare cetatenilor sau autoritatilor ruse, care, de regula, prefera sa comunice in limba rusa;

Cetatenii romani care au cazut victime ale unor infractiuni sau si-au pierdut documentele pe teritoriul Federatiei Ruse trebuie sa se adreseze autoritatilor locale, in vederea informarii cu privire la eveniment si obtinerii unor documente doveditoare, in baza carora urmeaza sa-si reglementeze situatia sederii pe teritoriul rus.

Cetatenii romani care se afla in asemenea situatii sa solicite sprijinul lucratorilor consulari din cadrul Ambasadei Romaniei la Moscova sau ale Consulatelor Generale ale Romaniei la Sankt Petersburg sau Rostov pe Don, in scopul contactarii autoritatilor locale pentru urgentarea solutionarii cat mai favorabile a cazurilor.

Numerele de urgenta la care cetatenii romani aflati pe teritoriul rus pot suna, in functie de situatie, sunt urmatoarele:

- Pompierii 01
- Militia 02
- Salvarea 03
- Avarii la reseaua de gaz metan 04.

Sistemul medical rus

In Federatia Rusa asigurarea medicala este o cerinta suplimentara necesara si cetatenilor romani.

In cazul in care cetatenii romani sosesc in Federatia Rusa, acestia pot apela la serviciile urmatoarelor companii:

1. ABC ASIGURARI
2. ARDAF
3. ASIBAN
4. ASIROM
5. ASITRANS
6. ASTRA
7. BCR ASIGURARI
8. CARPATICA
9. CERTASIG
10. CORIS
11. OTP ASIGURARI
12. EUROASIG
13. OMNIASIG
14. PETROAS

15. UNITA

Ministerul Sanatatii din Federatia Rusa a pus la dispozitia atat a cetatenilor rusi, cat si a celor straini aflati temporar pe teritoriul rus, o linie telefonica la care se pot solicita informatii si servicii in domeniul medical. Numarul de telefon la care cetatenii romani aflati pe teritoriul Federatiei Ruse pot suna pentru a obtine informatii cu privire la sistemul medical rus, asigurari medicale, programari pentru consultatii indiferent de specificul afectiunii, internari, interventii chirurgicale etc este linia gratuita 101.40.66 (toate serviciile solicitate sunt insa efectuate contra-cost).

Conditii privind traficul auto

Reguli privind circulatia auto pe teritoriul Federatiei Ruse

1. Documente necesare pentru a putea conduce autovehicule pe teritoriul Federatiei Ruse

Pentru a putea conduce un autovehicul inmatriculat in afara Federatiei Ruse sunt necesare urmatoarele documente:

- permisul de conducere;
- asigurare auto valida, care trebuie sa acopere minimum 1/3 din valoarea autovehiculului;
- cartea verde (asigurare pentru perioada cat autovehiculul se afla pe teritoriul Federatiei Ruse), pentru persoanele care conduc autovehicule inmatriculate in tara de origine; cartea verde poate fi procurata si de la granita, pentru o perioada de o luna.

Cu exceptia asigurarii, aceste documente nu sunt cerute in limba rusa. Pe viza nu se trec informatii referitoare la autovehicul.

Neprezentarea acestor documente la cererea organelor abilitate atrage penalizarea contravenționala (amenda pe loc).

2. Reguli speciale

Toate autovehiculele care participa la traficul auto din Federatia Rusa trebuie sa fie dotate cu triunghiuri reflectorizante. Se recomanda sa aiba stingatoare auto, trusa cu piese de schimb de maxima utilitate (lampi auto si sigurante) si trusa de prim ajutor. Organele de politie sunt abilitate sa aplice sanctiuni pecuniare in cazul in care aceste reguli nu sunt respectate.

Pentru toti pasagerii este obligatorie purtarea centurii de siguranta (inclusiv pentru pasagerii aflati pe bancheta autovehiculului).

3. Varsta minima pentru a putea conduce un autovehicul pe drumurile publice pe teritoriul Federatiei Ruse este de 18 ani.

Copiii sub 12 ani nu au voie sa stea pe scaunul din fata al autovehiculului.

4. Reguli de parcare

Parcarea este permisa in locurile special amenajate si pe partea dreapta a strazilor (unde nu este prevazuta in mod expres o interdictie in acest sens), in directia de deplasare a autovehiculului. Nu este permisa parcare pe marginea autostrazilor nationale. Parcarea ilegala duce la imobilizarea autovehiculului, prin montarea unor dispozitive de blocare a rotilor, care se demonteaza contra cost.

5. Reguli de baza privind conducerea autovehiculelor

Toate autovehiculele circula pe partea dreapta a partii carosabile si executa depasirea pe partea stanga.

Conducatorii auto sunt obligati sa aiba in permanenta asupra lor permisul de conducere, pasaportul si documentele autovehiculului pe care-l conduc.

Toate accidentele se raporteaza la militia. Despre vehiculele avariate inainte de intrarea pe teritoriul Federatiei Ruse trebuie informata militia. Nu este permisa parasirea teritoriului fara documente justificative in cazul autoturismelor avariate.

Conducerea sub influenta alcoolului este interzisa in Federatia Rusa.

6. Viteza legala

Viteza maxima admisa de lege:

In orase: 50 km/h

In localitati rurale: 60 km/h

Pe soselele principale: pana la 90 km/h

Pe autostrazi: 120 km/h.

7. Service-uri

In cea mai mare parte a localitatilor rurale si in toate orasele sunt service-uri care asigura intreaga gama de servicii de intretinere si reparatii auto.

8. Taxiuri

Taxiurile pot fi angajate prin semnalizarea direct de pe strada (prin ridicarea in lateral a mainii) sau prin comanda telefonica de la orice hotel. Preturile sunt relativ mici, iar soferii taxiurilor se asteapta la un surplus in jur de 10% din suma taxata.

Cea mai mare parte a taximetristilor nu prezinta semne specifice pe autoturisme, fiind particulari. Este indicat ca negocierea pretului unei curse sa se faca inainte de efectuarea acesteia, pentru a evita situatii neplacute.

9. Permisul de conducere

Cetatenii straini care se afla in Rusia pentru mai putin de 6 luni isi pot utiliza propriul permis de conducere atat timp cat au si o traducere certificata a acestuia.

Pentru persoanele straine aflate pe teritoriul Federatiei Ruse mai mult de 6 luni este necesara obtinerea unui permis de conducere local. In acest scop sunt necesare urmatoarele documente:

- pasaportul si inregistrarea sederii in Rusia;
- certificat medical (formularele tip sunt disponibile la orice spital/policlinica);
- permisul de conducere in original si o fotocopie, traducerea permisului original.

Daca permisul de conducere este valabil, solicitantul unui permis de conducere rusesc completeaza un formular (echivalentul unui test scris) si primeste permisul.

Daca permisul de conducere original a depasit perioada de valabilitate, solicitantul va fi supus si unui test de conducere complet, inainte de eliberarea unui permis de conducere rusesc.

Pentru cetatenii straini care nu poseda permis de conducere si doresc sa obtina un asemenea permis pe teritoriul Federatiei Ruse, este necesara urmarearea cursurilor unei scoli de soferi autorizate de militia rutiera ruseasca (GAI), obtinerea tuturor documentelor mentionate mai sus si trecerea atat a testului scris, cat si a unui test de conducere.

10. Inmatricularea autovehiculelor

Pentru o perioada mai mica de 6 luni, autovehiculele inmatriculate in tarile de origine pot circula pe teritoriul Federatiei Ruse. Pentru aceasta, la punctul vamal prin care s-a facut intrarea in Federatia Rusa, posesorul autoturismului respectiv primeste un document de inregistrare a intrarii in tara.

De regula, se elibereaza o viza de o luna care permite autovehiculului sa circule pe teritoriul Federatiei Ruse fara probleme. Aceasta viza poate fi extinsa pana la 6 luni, in cadrul serviciilor vamale locale. Perioada pana la care se poate prelungi valabilitatea vizei pentru autovehicul nu poate depasi perioada inscrisa in viza acordata de Federatia Rusa pentru posesorul autovehiculului.

Pentru autoturismele inregistrate pe teritoriul altor state, aflate pe teritoriul Federatiei Ruse pentru mai mult de 6 luni este obligatorie inregistrarea acestora la serviciul vamal local si inmatricularea la militia rutiera de pe raza regiunii in care va fi utilizat autoturismul.

In Moscova, serviciul vamal si militia rutiera locale sunt situate la adresa: Str. Radialnaia 6, nr.1 (langa statia de metrou Tsaritsyno), iar in St. Petersburg la adresa: Soseaua Revolutiei, nr.114.

11. Cum se procedeaza cand militia va semnalizeaza sa opriti

In Federatia Rusa, legea permite militiei rutiere sa opreasca orice vehicul, fara un motiv justificat. Cand un militian semnalizeaza oprirea autoturismului, este obligat sa se prezinte si sa indice sectia la care lucreaza. Acesta poate solicita permisul de conducere si documentele autovehiculului. Documentele pot fi inmanate militianului fara a iesi din masina. Chiar si in cazul unei amenzi, conducatorul auto trebuie sa ramana in masina pe durata intocmirii procesului verbal de contraventie si achitarii acesteia.

In cazuri mai grave, cand infractiunea comisa poate determina retinerea de catre militia rutiera a permisului de conducere, conducatorul auto va primi un document ("protokol") din care rezulta cele intamplate si motivul retinerii permisului de conducere.

Nu trebuie acceptata retinerea de catre politia rutiera a documentelor autovehiculului (talonul sau cartea autovehiculului).

Dreptul legal de a solicita documentele de conducere revine militiei rutiere permanente ("Shtatnii") si nepermanente ("Vneshtatnii"). Asistentii politiei rutiere ("Pomoshniki"), care poarta benzi rosii pe brate, nu au acest drept.

12. Accidente

Conducatorul auto implicat intr-un accident care nu se soldeaza cu ranirea sau decesul unor persoane nu are nici un fel de obligatii fata de GAI. Cu toate acestea, este recomandabil ca autoturismul sa nu fie miscat din locul accidentului pana la sosirea militiei rutiere. GAI va fi informata pentru a intocmi un raport necesar companiei de asigurari sau in cazul in care partile implicate in accident nu sunt de acord cu privire la anumite aspecte legate de accident.

Daca daunele pot fi solutionate pe cale amiabila, in afara tribunalului, partile sunt libere sa faca acest lucru.

Parasirea locului unui accident soldat cu ranirea unor persoane constituie delict penal.

Accidentele pot fi raportate la nr. de telefon al militiei: "02".

13. Conducerea unui autovehicul de catre alta persoana decat proprietarul acestuia

Autovehiculul inmatriculat pe numele altei persoane poate fi condus de catre orice persoana care indeplineste cumulativ urmatoarele conditii:

- poseda permis de conducere valid;
- poseda documentele masinii;
- are o imputernicire pe numele sau din partea proprietarului autovehiculului. Imputernicirea trebuie sa fie notificata de un notar rus (echivalent) sau certificata de reprezentantul oficial al entitatii (persoanei fizice) care detine autovehiculul.

Conform legislatiei din Federatia Rusa, conducatorul auto poarta intreaga raspundere pentru toate accidentele pe care le produce. Proprietarul autovehiculului nu are nici un fel de raspundere in acest caz.

Daca autovehiculul este inregistrat pe numele unei societati (companie, organizatie), aceasta raspunde de acoperirea pagubelor financiare cauzate de accident, raspunderea penala revenind conducatorului auto care a provocat accidentul.

14. Autoritate rutiera rusa: GIBDD-Inspectia Guvernamentala pentru Siguranta Rutiera)

Amenda pentru depasirea vitezei legale este de aprox 10\$. Traversarea intersectiei pe culoarea rosie a semaforului duce la retinerea permisului de conducere, restituirii lui facandu-se prin intermediul unui proces in cadrul judecatoriei de pe raza de comitere a infractiunii.

Pe majoritatea autostrazilor si soselelor mai importante sunt instalate camere de luat vederi, care inregistreaza infractiunea comisa, pe baza acestor inregistrari fiind aplicate masurile contravenzionale de catre organele de militie rutiera, amplasate, de regula, in locuri cu vizibilitate redusa.

In situatia in care militia rutiera semnalizeaza oprirea unui autovehicul al carui conducator nu a comis nici o infractiune, nu sunt motive de ingrijorare, poate fi una din desele situatii in care se executa controale de rutina. In acest caz, se verifica documentele si, daca sunt in regula, se permite continuarea calatoriei.

Diverse

in cazul unui deces pe teritoriul Federatiei Ruse, rudele trebuie sa contacteze Ambasada Romaniei la Moscova sau Consulatul General al Romaniei de la Sankt Peterburg in scopul primirii de asistenta in vederea repatrierii corpului decedatului.

in Federatia Rusa sunt acceptate, in vederea efectuarii platilor, marea majoritate a cartilor de credit folosite in tarile UE (VISA, MASTERCARD).

in cazul in care cetatenii romani doresc sa transporte in Federatia Rusa animale, acestia trebuie sa tina cont de urmatoarele:

- cu o zi inainte de a pleca din Romania, trebuie obtinut un certificat sanitar-veterinar de la Inspectoratul Sanitar
- Veterinar, in care sa se precizeze ca animalul are efectuate toate vaccinurile necesare calatoriei in strainatate;
- in aeroport/gara exista servicii sanitar – veterinare care retin primul certificat si elibereaza un altul, valabil in Federatia Rusa;
- la intoarcerea in Romania, autoritatile ruse vor elibera un certificat sanitar-veterinar, valabil trei zile.

De retinut ca, in cazul in care se doreste ca animalul sa calatoreasca in avion alaturi de stapan, trebuie facuta o rezervare speciala anterioara zilei plecarii (fara aceasta animalul va calatori doar in cala).

Instituti publice din Federatia Rusa

Surse de informare economica si comerciala

Ministrul dezvoltarii economice

NABIULLINA Elvira Sahipzadovna, Ministru

Ul. Tverskaya-Yamskaya, nr.1 Moscova 125993

Tel: (495) 694-03-53

mineconom@economy.gov.ru

<http://www.economy.gov.ru/>

Ministerul de Finante

KUDRIN Aleksey Leonidovich, Ministru

Ulitsa Ilyinka 9, Intrarea 1, Moscova 109097

Tel: (495) 698-91-01/-9130/-9140/-9868;

(495) 623-09-67 relatii cu publicul

Fax: (495) 925-08-89

Ministerul Energiei

SMATKO Serghei Ivanovich, Ministru
7, Kitaigorodskiy Proyezd, Moscova 109074
Tel: (495) 710-55.00; Fax: (495) 710-5150
www.minprom.gov.ru

Ministerul Comunicatiilor si Tehnologiei Informatiilor

SCIOGOLEV Igor Olegovici, Ministru
7, Tverskaya Ul., Moscova 125375
Tel: (495) 771-81-00; Fax:(495) 771-87-34

Ministerul Transporturilor

LEVITIN Igor, Ministru
Rozhdestevenka Ulita 1, Moscova, 109012 ,
Tel:(495) 626-10-00
info@mintrans.ru

Ministerul Sanatatii si Dezvoltarii Sociale

GOLIKOVA Tatiana Alexeevna , Ministru
3 Rakhmanovsky Pereulok., GSP-4, Moscova 127994
Tel.: (495) 628-44-53, Fax: (495) 628-50-58

Ministerul Agriculturii

GORDEYEV Aleksey Vassilievich, Ministru
Orlikov Pereulok, 1/11, Moscova 107139
Tel: (495) 607-83-62 , (495)607-50-53
Fax: (495) 632-93-92
info@gov.mcx.ru

Website: <http://www.mcx.ru>

Ministrul dezvoltarii regionale

BASARGHIN Viktor Fiodorovici, Ministru
Ul. Sadovaya- Samotechnaya, d.10/23,Moscova 127994
Tel: (495) 980-25-47 fax (495) 699-38-41

Ministrul afacerilor externe

LAVROV Serghei Viktorovici, Ministru
Smolenskaya-Sennaya ulita32/34, Moscova 119200
Tel: (495) 244-16-06 fax: (495) 987-91-01

Ministerul afacerilor interne

NURGALIEV Rasid Gumarovici, Ministru
Ul. Jitnaya nr.6 , Moscova 119049
Tel/fax: (495) 667-22-21

Ministrul apararii

SERDIUKOV Anatolii Eduardovici
Kolymajnyi pereuloc nr.14, Moscova 119160

Tel: (495) 696-71-71

Ministrul culturii

AVDEEV Alexandr Alexeevici, Ministru

Kitaigorodskii proezd nr.7

Tel:(495) 625-11-95

apd@mkmk.ru

Ministerul sportului, tineretului si turismului

MUTKO Vitalii Leontievici, Ministru

Krasnopresnenskaya naberejnaya nr.2, Moscova 103274

Tel: (495) 605-58-09, 605-58-10

Fax: (495) 605-58-18

Ministrul resurselor naturale si ecologiei

TRUTNEV Iurii Petrovici, Ministru

Bolisaya Gruzinskaya ulita 4/6, Moscova 123995

Tel: (495) 254-48-00

Fax: (495) 254-43-10, 254-66-10

Ministrul justitiei

KONOVALOV Alexandr Vladimirovici, Ministru

Ulita Jitnaya nr.14, Moscova 119991

Tel: (495) 955-59-99

pst@minjust.ru

Ministrul invatamintului si stiintei

FURSENKO Andrei Alexandrovici, Ministru

Tverskaya ulita nr.11, Moscova 125993

Tel: (495) 629-70-62

Fax: (495) 629-08-91

Ministrul industriei si comerului

HRISTENKO Viktor Borisovici, Ministru

Kitaygorodskii proezd nr.7, Moscova 109074

Tel: (495) 710-55-00

Fax: (495) 710-57-22

Ministrul pentru apararea civila , situatii

speciale si lichidarea consecintelor calamitatilor

SOIGU Serghei Kujughetovici, Ministru

Teatralnyi prospect nr.3, Moscova 109012

Tel: (495) 926-39-01

Secretariat: ul. Davydovskaya nr 7., Moscova 121352

???: (495)449-90-88 , 735-29-39

Serviciul Federal pentru Proprietatea intelectuala, Patente si Marci Comerciale (Rospatent)

SIMONOV Boris Petrovici – Seful Serviciului federal "Rospatent"

30-1 Berezhevskaya Nab., Moscova 123995

Tel. (499) 240-61-38, 240-60-15; Fax: (499) 243-33-37; 956-43-74

E-mail: rospatent@rupto.ru

Website: <http://www.rupto.ru>

Banca Centrala a Rusiei

IGNATYEV Sergey, Presedinte

12 Neglinnaya Street, Moscova 107016

Tel: (495) 771-91-00; Fax: (495) 921-64-65

E-mail: webmaster@www.cbr.ru

Website: <http://www.cbr.ru>

Camera de Comert si Industrie a Federatiei Ruse

PRIMAKOV Yevgeniy Maksimovich, Presedinte

Yuriy Nikolayevich Denissenkov, Sef Departament Protocol

Ilyinka Ulita nr.6, Moscova 109012

Tel: (495) 620-00-09 ; Fax: (495) 620-03-60

Website: www.tpprf.ru

Camera de Comert si Industrie a Moscovei

KOTOV Yury Ivanovich, Presedinte

ulita Sarikopodsipnikovskaya,38,1, Moscova 115088

Tel: (499) 132-74-18

Fax: (499) 132-00-29

E-Mail: mtp@mtpp.org

Website: www.mtpp.org

Camera de Comert si Industrie St. Petersburg

KOTENEV Vladimir Ivanovici, , Presedinte

Ul. Chaikovskovo 46-48, St. Petersburg 191123

Tel: (812) 719-66-44; Fax (812) 272-86-12

E-Mail: spbcci@spbcci.ru

Website: <http://www.spbtp.ru>

Uniunea Rusa a Industriasilor si Intreprinzatorilor (RSPP)

SHOHIN Aleksandr Nicolaebici, Presedinte

10/4 Staraya Ploshad, Moscova 103070

Tel: (495) 748-41-11; Fax: (495) 606-11-29

E-mail: rspp@rspp.ru

Website: www.rspp.ru

Biroul Consilierului Economic, Moscova, Federatia Rusa

Str. Mosfilmovskaia, nr. 64, Moscova 119590

Tel/Fax: (007)-(499)-143-28-09;

E-mail: romania@orc.ru ;

Consulatul General al României, Sankt-Petersburg

Biroul Consilierului Economic

191186 Sankt-Petersburg

Ul. Gorohovaya, 4

Tel/Fax: (007)-(812)-312-61-41

e-mail: consulatro@romk.spb.ru

INDRUMAR PENTRU AFACERI IN UCRAINA

1. DATE GENERALE

1.1. Denumirea oficiala - Ucraina

1.2. Structura de stat - Republica parlamentar-prezidentiala, potrivit Constitutiei adoptate de Rada Suprema la 28 iunie 1996 si modificarilor intrate in vigoare la 1 ianuarie 2006. Este stat membru fondator al Comunitatii Statelor Independente (CSI), insa nu a aderat la statutul CSI.

1.3. Forme ale puterii de stat

- Presedintele; aproba propunerea coalitiei majoritare privind numirea premierului, care este apoi confirmat de Rada Suprema. Urmare a trecerii la Republica parlamentar-prezidentiala, prerogativele presedintelui au scazut in favoarea celor ale Parlamentului
- Parlamentul (Rada Suprema) autoritate legislativa unicamerala, cu prerogative sporite in urma modificarilor Constitutiei
- Cabinetul de Ministri autoritate executiva.

1.4. Pozitia geografica, clima

Este situata In estul Europei, intre 49 grade latitudine nordica si 32 grade longitudine estica, cu granita la Marea Neagra si Marea Azov.

Tari vecine: Belarus, Rusia, Ungaria, Romania, Moldova, Polonia si Slovacia. In sud, Ucraina are iesire la Marea Neagra si Marea de Azov.

Linia totala a frontierei: 7590 km. Frontiera de uscat se intinde pe 5631 km, iar frontiera maritima pe 1959 km. Ucraina se invecineaza cu Romania (608 km), Ungaria (135 km), Slovacia (98 km), Polonia (542,5 km), Republica Belarus (975 km), Federatia Rusa (2063 km) si Republica Moldova (1194 km).

Partea de sud este scaldata de apele Marii Negre si Marii Azov (linia de coasta -2782 km).

Ape teritoriale - 12 mile.

Clima este continentală, cu elemente subtropicale in sudul Crimeei.

Nu exista diferenta de fus orar fata de Romania.

1.5. Suprafata

Ucraina ocupa un teritoriu cu o suprafata de 603700 km.p

1.6. Populatia

- 48,9 milioane locuitori, conform datelor recensământului din anul 2002 ; populatie urbana 67% , natalitate 12,1 la mie, mortalitate 12,9 la mie.

- Datele Comitetului de Stat pentru Statistica indica la inceputul anului 2005 o populatie de 47,3 milioane locuitori, aprox. 68% populatie urbana, spor natural negativ: -7%.

1.7. Limba oficiala - ucraineana, este vorbita de 66,3 % din populatie; marea majoritate a populatiei cunoaste limba rusa, limba utilizata in mod frecvent in afaceri. Limba engleza este utilizata relativ rar in mediul de afaceri. Limba romana este utilizata de etnicii romani din Ucraina.

1.8. Capitala si impartirea administrativa

Capitala : Kiev ; populatie 2,642 milioane locuitori in 2002 ; 2 666 la 1 ianuarie 2005.

Impartirea administrativa: sistemul de organizare administrativ-teritoriala a Ucrainei Il constituie: Republica Autonoma Crimeea, regiunile (24), raioanele(490), ora se(446), localitati de tip urban (907) si satele (10196). Din componenta Ucrainei fac parte: Republica Autonoma Crimeea, 24 de regiuni, precum si ora sele Kiev si Sevastopol (ultimele doua ora se au un statut special, stipulat prin lege). Republica Autonoma Crimeea dispune de parlament si guvern propriu

In Ucraina exista 44 de centre administrative si ora se cu o populatie de peste 100 mii locuitori: Kiev - 2666 mii; Harkov - 1465 mii, Dnepropetrovsk - 1054; Odessa - 1007 mii; Donetsk - 1000 mii; Odessa - 1007 mii; Zaporozje- 799 mii; Lvov - 734 mii.

1.9. Moneda nationala - grivna. Rata medie de schimb in a fost de :

in 2004 : 1 USD/5,3192 grivne, 1 EURO/6,6094 Grivne

in 2005 :1 USD/5,1247Grivne, 1 EURO/ 6,3899 Grivne ;

in 2006 :1USD/5,05 Grivne, 1 EURO/6,3369 Grivne

In martie 2007 : 1USD/ 5,05 Grivne, 1EURO/ 6,6155 Grivne.

1.10. Ziua Nationala, sarbatori nationale, zile libere, perioada de concedii. Ziua Nationala este 24 august - denumita Ziua Independentei (la 24 august 1991 Parlamentul a proclamat Actul de Independenta al Ucrainei).

Alte sarbatori nationale: Anul Nou - 1 ianuarie, Craciunul - 7 ianuarie, Ziua internationala a femeii - 8 martie, Ziua internationala a Muncii - 1 si 2 mai, Ziua Victoriei - 9 mai, Sfanta Treime - 30 mai, Ziua Constitutiei - 24 iunie.

Program de lucru : 9.00-18.00, cu pauza intre 13.00-14.00

Zile nelucratoare: sambata si duminica.

Perioada de concedii este de 25 zile lucratoare.

1.11. Religia - pravoslavnic – ortodoxa, circa 70% din populatie.

1.12. Regimul de vize.

Intre Romania si Ucraina este instituit regimul de viza. In Romania viza poate fi obtinuta prin serviciile consulare ucrainene din Bucuresti si Suceava.

Urmare aderarii Romaniei la UE, cetatenii romani pot calatori in Ucraina fara vize iar cei ucraineni vor calatori in Romania cu vize obtinute gratuit.

1.13. Posibilitati de transport persoane.

Tren, autoturism.

Legaturi aeriene directe intre Bucuresti si Kiev sunt furnizate de catre AeroSvit. Din 23 ianuarie 2006 Compania Carpatair opereaza curse directe Timisoara –Lvov si si-a anuntat intentia de a deschide curse directe pe ruta Timisoara-Kiev.

1.14. Posibilitati de transport a marfurilor.

Transporturile de marfuri se pot realiza cu mijloace auto, feroviare, navale si aeriene.

1.15. Resurse naturale.

1.15.1 Resurse minerale - au fost prospectate peste 90 tipuri de resurse minerale (cca. 8 mii zacaminte, din care cca. 60% sunt In exploatare).

- Resursele energetice: rezervele de carbune sunt estimate la 47,1 mld. tone, zacamintele carbonifere sunt concentrate In Donetk (50 mii km.p.), Lvov - Volani (10 mii km.p.) Dnepr, Nadnistrian scina, Predkarpatie, Zakarpatie (carbune brun).

- Zacamintele de titei au fost prospectate In regiunile Dnepropetrovsk-Donetk (114 mii km.p.), Predkarpatie, Dnepro-Donetk, Marea Azov si Marea Neagra si sunt evaluate (1 ianuarie 2002) la cca. 247 mil.tone.

Circa 60% din zacaminte se afla la adancimi de peste 5000 m. Zacaminte de minereu de fier (evaluate la 28 mld. tone) se gasesc In bazinele Dnepropetrovsk (Krivoi-Rog) si Kerchi. In 2001, Ucraina a extras 54,8 mln. tone minereu de fier (fata de 105 milioane tone In 1990).

Alte zacaminte : titan, mercur, polimetal, nichel, bauxita, cupru, magneziu (2,5 mld. tone, locul al doilea dupa Africa de Sud).

Zacamintele nemetalifere: sulf (Predcarpatie, Kerchi), sare (Predcarpatie), fosfati, caolin, grafit, dolomit, bentonite, gips, piatra de constructii (granit, bazalt, etc.).

Sunt In faza de exploatare zacaminte de topaz, beriliu, cristal de stanca, cuar, opal, calcedoni, agat, aur, etc.

Resursele de gaze si petrol nu acopera necesarul intern, Ucraina fiind dependenta de importul de purtatori de energie, indeosebi de gaze, importate in proportie de aprox. 70% (la un consum mediu anual de aprox. 80 miliarde m.c) din Rusia si Turkmenistan.

1.15.2 Resurse naturale : Circa 70% din teritoriu (42 mln. ha) este constituit din suprafata agricola, din care 58% teren arabil (2/3 din acesta reprezinta zona cernoziomica).

2. DATE PRIVIND ECONOMIA

2.1. Indicatori macroeconomici: Disponibili la cerere (inforusia-business)

2.2. Industria

Economia nationala, datorita bogatiei si diversitatii resurselor minerale, este in principal orientata spre industrie. Amplasarea acestor resurse pe un larg spatiu a permis crearea unui larg complex industrial amplasat in zonele Donetk, Krivoi Rog, Lvov, Dnepropetrovsk. Bazat pe exploatarea zacamintelor de carbune superior din regiunea Donbas si bazinul Dnibr, sistemul energetic este reprezentat prin marile centrale termoelectrice de la Zaporoje, Uglegorsk, Krivoi Rog, Zmievsk, Burstansk, Pridneprovsk dar si prin centralele nucleare de la Rovno, Ucraina Sud, Zaporoje, Hmelnitki.

Resursele de materii prime metalurgice - minereu de fier si mangan (considerate unele dintre cele mai mari din lume) au permis Ucrainei realizarea unui puternic complex metalurgic, leader fiind industria siderurgica. Cele mai reprezentative centre ale industriei siderurgice se afla situate la Mariupol, in regiunea Donbasului (Donetk, Alcenck, Ienakievo, Makeevka) si regiunea Pridnepr (Zaporoje, Dnepropetrovsk, Krivoi Rog, Dneproderjinsk).

In domeniul constructiilor de masini, o mare dezvoltare o au industria de tractoare si masini agricole, industria electrotehnica, industria navala, industria de masini unelte, tehnica speciala. In Ucraina se proiecteaza si se construiesc avioanele de tip AN. Centrele constructiei de masini se afla in orasele Harkov, Kiev, Donetk, Lugansk, Kramatorsk, Dnepropetrovsk, Nikolaev, Lvov, Zaporoje etc.

Datorita bazei de materii prime, a fost creata si o puternica industrie chimica, ale carei principale centre sunt la Lisiciansk, Cerkasi, Odesa, Kremenciuk, Kiev. O parte insemnata din industrie o reprezinta industria de aparare, care se afla in proces de conversie si privatizare.

Industria materialelor de constructii este reprezentata de industria cimentului, sticlei, ceramicii si azbocimentului.

In volumul total al productiei industriale, ponderea principala o detin industriile de procesare (77,7%), din care :

- industria siderurgica 26,5%% ;
- industria alimentara cu 15,1% % ;
- constructii de masini si prelucrarii metalelor 13,4 % ;
- producerea cocsului si prelucrarea titeiului 8,5 % ;
- industria combustibilului 11,1 % ;
- industria chimica si petrochimica 6,5 ;
- celuloza si hartie 1,9% ;
- industria usoara 1,1% ;

Volumul total al productiei industriale este completat de ponderea industriei utilitare (electricitate, gaz si apa) cu 14,1% si de cea a industriei miniere 8,2%.

2.3. Agricultura

Ponderea principala este detinuta de productia de cereale si plante tehnice (aprox. 64,6%), baza productiei o constituie porumbul, graul, orzul, hrisca.

Dintre culturile tehnice se detaseaza sfecla de zahar, floarea soarelui, hameiul. Productia de animale vii si produse ale regnului animal detine o pondere de aprox. 35,4%.

Industria alimentara cuprinde in jur de 2,5 mii intreprinderi de diverse profile si forme de proprietate. In complexul agricol se inregistreaza doua tendinte: scaderea volumului productiei in marile intreprinderi de stat si cresterea in gospodariile private.

2.4. Transporturi

Transporturile sunt de o importanta majora pentru Ucraina, atat pentru trecerea tarii la o economie de piata, cat si pentru dezvoltarea unui comerț diversificat. Ucraina are o vasta retea de drumuri si cai ferate, cateva aeroporturi pentru traficul aerian intern si extern, porturi la Marea Neagra si un dezvoltat sistem de transport maritim si fluvial. Totu si, infrastructura de transport regionala este inadecvata, In particular cu privire la calitatea slaba a serviciului aerian intern si la conditiile precare ale drumurilor.

Caile de transport sunt reprezentate astfel:

- cai rutiere: 247.300km;
- cai ferate: 23.350 km (din care 8.600 km electrificata);
- cai navigabile: 4.400 km;
- aeroporturi: 76;
- conducte pentru transportul produselor petroliere : 4.500 km;
- conducte pentru transportul gazelor naturale: 34.400 km .

Exista legaturi feroviare care leaga ora sul Kiev cu toate tarile CSI, precum si legaturi directe cu Var sovia, Budapesta si Bucure sti. Atat reteaia rutiera, cat si cea feroviara sunt Invechite si necesita modernizari.

In cadrul retelei de transport pan-europene, coridoarele V si IX sunt de o importanta majora pentru dezvoltarea retelei rutiere si feroviare din Ucraina.

Coridorul V leaga Venetia si Trieste cu Koper, Lubljajna, Budapesta si apoi ora sele ucrainene Uzhhorod si Lvov, iar coridoul IX porne ste de la Helsinki via St. Petersburg, Pskov, Moscova, pana la ora sele ucrainiene Kiev si Ljubasevka, apoi spre Chi sinau, Bucure sti, Dimitrovgrad si Alexandropoli.

Ukrzalinytsia, Administratia de Stat a Transportului Feroviar din Ucraina, a fost Infiintata In anul 1991, dupa eliminarea monopolului de stat sovietic In

domeniul transportului feroviar. In anul 1999, BERD a semnat un acord de Imprumut In valoare de 51,9 milioane USD catre Ukrzalynytisia pentru a sprijini modernizarea si restructurarea companiei.

Ucraina are un sistem de transport maritim si fluvial bine dezvoltat. Cele mai mari porturi la Marea Neagra sunt Odesa, Ilyichevsk si Nikolaev, prin care se realizeaza transportul de marfuri. Ucraina intentioneaza sa construiasca o flota de 40 de tancuri petroliere cu terminalul In apropiere de Odesa pentru a- si acoperi cerintele energetice interne.

Exista servicii regulate Intre Odesa si porturile Novorossiysk si Sochi (din Rusia) precum si Intre Odesa si porturile Batumi si Sukhumi (din Georgia). In aprilie 1999 a fost inaugurat un terminal pentru transportul cu bacul Intre Ilyichevsk si portul georgian Poti.

Principalul aeroport al Ucrainei este la Borispil, langa Kiev. Alte aeroporturi internationale importante sunt la Odesa, Lvov si Harkov.

In februarie 1998, BERD a acordat Companiei de Stat a Serviciilor Traficului Aerian al Ucrainei un Imprumut de 25,4 milioane USD pentru a finanta instalarea unui echipament modern de control a traficului aerian.

Compania de stat Air Ukraine este transportatorul national care face legatura mai ales Intre ora sele din Ucraina si cele din Rusia si CSI. In anul 1996, Air Ukraine s-a asociat cu o companie israeliana, transformandu-se In Aero Svit, reprezentata in prezent si in Romania.

Compania Aeriana Internationala Ucrainiana (Ukraine International Airline) a fost Infiintata In anul 1992 ca o companie mixta irlandezo-ucrainiana. Ikar International, un transportator international, a fost Infiintat In anul 1993 si realizeaza curse regulate pe 15 rute In Ucraina si tarile CSI, precum si catre Turcia, Siria, Ungaria, Iugoslavia si Italia.

Compania Carpatair din Timisoara opereaza de curse aeriene directe Timisoara-Lvov (incepand cu 23 ianuarie 2006); Timisoara-Kiev si Timisoara-Odesa, Timisoara-Cernauti.

2.5. Comertul exterior al Ucrainei

Ponderea principalelor sectiuni de produse:

-La export:

1. XV. Metale comune si produse din metale comune: - 41,53% (din care 34,04% o reprezinta metalele feroase si 5, 47% produsele din acestea);
2. V. Produsele minerale - 14,1%;
3. VI. Produse ale industriei chimice si ale industriilor conexe - 8,5%;
4. XVI. Masini si aparate, echipamente electrice si parti ale acestora - 8,2%;
5. XVI. Masini si aparate, echipamente electrice si parti ale acestora 4,63%;
6. II. Produse ale regnului vegetal 4,53%

- La Import:

1. . V. Produsele minerale – 33,39%;
2. XVI. Masini si aparate, echipamente electrice si parti ale acestora – 17,18%;
3. XVI. Masini si aparate, echipamente electrice si parti ale acestora – 8,44%;
4. VI. Produse ale industriei chimice si ale industriilor conexe- 8,38;
5. XI Materiale textile si articole din aceste materiale – 4,01%;
6. IV. Produse ale industriei alimentare – 4%.

3. CADRUL JURIDIC AL RELATIILOR ECONOMICE

3.1. Cadrul juridic bilateral:

Incepand cu 01.01.2007, data la care Romania a devenit membru UE, relatiile economice romano-ucrainiene au ca baza Acordul de Parteneriat si Cooperare dintre UE si statele membre, pe de o parte si Ucraina, pe de alta parte, semnat in 1994 si intrat in vigoare in martie 1998.

In afara de acest Acord de Parteneriat si Cooperare, UE si Ucraina au mai incheiat acorduri sectoriale in domeniile: comertul cu textile si comertul cu otel, cooperarea in domeniul securitatii nucleare si cooperarea in domeniul stiintei si tehnologiei.

Avand in vedere noul statut al Romaniei, de stat membru UE, si necesitatea armonizarii cadrului juridic al relatiilor bilaterale (existent pana la finele anului 2006) cu normele europene, mentionam ca, din cele cca. 20 acorduri interguvernamentale (bilaterale) din diferite domenii, 14 acorduri care pun probleme

din punct de vedere al compatibilitatii cu dreptul comunitar sunt in diverse etape de negociere.

4. Bariere comerciale

4.1 Evaluarea In vama

Evaluarea In vama In Ucraina este conforma cu standardele internationale, fiind definita ca suma a pretului de vanzare, a costurilor de transport, a taxelor de navlu, de asigurare, de stocare si a oricaror altor costuri care nu se regasesc In pretul de contract. Documentele justificative trebuie prezentate pentru a permite operatorilor vamali sa determine valoarea propriu-zisa In vama. In cazul In care aceste chitante lipsesc, evaluarea In vama se realizeaza prin compararea cu alte bunuri sau servicii considerate similare In tara de origine.

4.2 Regimul de export

Exportul este controlat de Departamentul de Analiza si Coordonare a Politicii de Export al Guvernului Ucrainei si Comitetul National de Control al Exportului, care au In vedere protejarea securitatii nationale, In concordanta cu angajamentele Ucrainei fata de comunitatea internationala privind neproliferarea armelor de distrugere In masa si a mijloacelor de transport respective si transferul restrictiv al armamentului conventional. De asemenea, Ministerul Economiei si Integrarii Europene monitorizeaza si stabileste preturile orientative de export pentru o serie de bunuri ucrainene. Bunurile controlate sunt:

marfuri cu destinatie speciala si cu "dubla folosinta";

bunuri speciale si militare (armament, materiale explozive, componente si accesorii pentru acestea, alte produse si tehnologii, lucrari si servicii destinate a fi aplicate In sfera militara sau acelea calificate ca secrete de stat);

unele marfuri, echipamente, materiale, software care pot fi folosite la realizarea armelor de distrugere In masa (arme nucleare, chimice, bacteriologice sau toxice) sau la realizarea de armament conventional si echipament special.

4.3 Bariere comerciale tarifare

O taxa vamala de import redusa, de 6%, se aplica pentru bunurile prelucrate In tarile care au semnat acorduri comerciale cu Ucraina In baza tratamentul clauzei natiunii celei mai favorizate. Rata medie pentru bunurile importate din alte tari, decat cele mai susmentionate, este de 12%.

In baza decretului prezidential din 1997 se permite aplicarea de taxe vamale de import speciale asupra produselor agricole, In conformitate cu principiile OMC, In scopul protejarii pietei interne. In anul 1997, Ucraina a marit taxele vamale de import pentru majoritatea produselor agro-alimentare, ca si pentru cauciucuri si Imbracaminte.

In aprilie 1998, guvernul Ucrainei a marit tarifele de import pentru mai mult de 600 de categorii de bunuri cu o rata de 15-30% din valoarea vamala. Cresterile tarifare se refera la aparate de televiziune, radio, video, foto, ceasuri, materiale fotografice, vase de bucatarie, oale si tigai, jucarii si articole de papetarie.

Conform rezolutiei Cabinetului de Mini stri din 1999, taxele vamale de import pentru o gama larga de produse textile au fost reduse. Astfel, taxele au fost reduse de la 30%, la 1% pentru articole precum: fire de tors din bumbac si lana, tesaturi din in sau bumbac, pasla, covoare din tesaturi, corturi si prelate. Pentru Imbracamintea realizata din fibre sintetice, hainele tricotate, hainele din lana pentru copii si paturi, taxele vamale au fost reduse de la 30%, la 10%.

4.4 Licente de import

Hotararea nr. 767 din 15 iulie 1997, a Cabinetului de Mini stri al Ucrainei, stabileste conditiile de control asupra exporturilor si importurilor de bunuri ale Ucrainei.

In 6 ianuarie 2000, acela si cabinet a emis o rezolutie de regularizare a licentelor de import. Bunurile pentru care se solicita licenta de import sunt: produsele agricole, chimice, farmaceutice (cu exceptia materialelor dentare si de sutura), de medicina veterinara, cosmetice, de igiena, matritele folosite la fabricarea aparatului audio, substantele chimice care distrug ozonul (inclusiv spray-uri cu vopsea si email, cu parfum, cu lotiuni de corp, cu solventi pentru vopsele, extincatoare si rezerve pentru extincatoare, cu uleiuri si vaseline, echipament de aer conditionat si de racire, ventilatoare).

Majoritatea licentelor de import se obtin de la Ministerul Economiei si Integrarii Europene sau de la birourile sale regionale, fiind controlate de Comitetul Vamal al Ucrainei.

Pentru a obtine o licenta de import sunt necesare o copie a contractului si una a certificatului de import.

La Inceputul anului 2001, Cabinetul de Mini stri al Ucrainei a emis o alta rezolutie care stabileste necesitatea licentelor de import pentru produsele

policarbonate industriale, principale materiale folosite pentru producerea CD-urilor optice.

4.5 Documente de comert exterior

Inainte de a prezenta documentele de comert exterior folosite In Ucraina sunt necesare cateva precizari. Numarul de exemplare ce trebuie eliberate pentru fiecare document sunt specificate mai jos, Insa pot fi emise si copii suplimentare ale acestora la cererea importatorului sau carau sului. Informatiile cuprinse In fiecare document trebuie sa corespunda exact cu cele Inscrise In celelalte documente ale aceleuia si transport.

Documentele necesare pentru prezentarea la autoritatile vamale ucrainene includ: contractul semnat, declaratia vamala cu descrierea si valoarea marfurilor, termenii de plata (daca plata se face prin transfer bancar, este necesar numele bancii, adresa si numarul contului) si termenii transportului, licenta de import (daca este necesara), alte documente. Importul produselor pentru care se plateste acciza (alcool, tutun, aparate video si mobila de birou) necesita o declaratie vamala preliminara. Declaratia este completata dupa plata taxelor vamale de import la birourile vamale din districtul unde este acreditat importatorul.

Scrisoarea de trasura aeriana (air waybills - acolo unde este cazul)

Numarul de copii emise se bazeaza pe cerintele importatorului si a liniei aeriene folosite.

Conosamentul (bill of lading)

Nu exista cerinte speciale. A se urma instructiunile contractului.

Certificatul de origine

Cand este cerut prin contract, trebuie folosita o forma generala a sa cum a fost prezentata de catre comerciant (cu exceptia cazului cand importatorul ucrainean trimite forme speciale odata cu contractul) si, In general, trebuie redactat In doua copii.

Data din certificat trebuie sa fie conforma cu data din alte documente si certificatul trebuie sa fie semnat de un membru responsabil al firmei exportatoare.

Cand trebuie obtinut certificatul de la Camera de Comert, este necesara o copie legalizata la notariat.

Factura comerciala

In factura comerciala trebuie sa se Inscrie tara de origine, detalii legate de materialele de ambalare, marcile si numarul coletelor, greutatea (neta, bruta), cantitatea si descrierea bunurilor, pretul si valoarea totala a Incarcaturii, pretul de vanzare pentru cumparator si locul final al expeditiei de la tara exportatoare. Toate datele din factura comerciala trebuie sa fie conforme cu termenii contractului si declarate In contract.

Factura vamala/consulara

Nu este ceruta.

Licenta de import

Pentru importul anumitor bunuri se solicita licenta de import. Documentele de baza necesare pentru obtinerea unei licente de import sunt o copie a contractului si una a certificatului de import.

Certificatul de asigurare

Termenii contractului determina daca vanzatorul sau cumparatorul au nevoie de asigurare pentru transportul In cauza. Cand vanzatorul (In baza contractului) a obtinut dreptul de a realiza asigurarea, trebuie urmate instructiunile importatorului.

Lista de ambalare

Este ceruta. Trebuie sa contina un rezumat complet si explicit al transportului In cauza.

Inspectia Inainte de expeditie

Nu exista cerinte guvernamentale. Totu si, aceasta ar putea fi ceruta de importator.

Factura pro-forma

Ar putea fi ceruta de organizatia importatoare In anumite momente ale negocierii contractului. A se urma instructiunile importatorului.

Certificatul companiei navale

Nu este necesar.

Alte documente

Scrisori de autorizatie

Daca se importa arme, munitii, explozivi sau substante otravitoare este necesara permisiunea scrisa de la Ministerul Afacerilor Interne. Daca se importa echipamente si aparate radio electronice si instrumente de Inalta frecventa este ceruta permisiunea scrisa de la Comitetul de Stat pentru Telecomunicatii.

Daca se importa medicamente si surse de ionizare a radiatiei este ceruta permisiunea scrisa de la Ministerul Sanatatii.

Certificatul sanitar

Ucraina are control strict asupra carantinei, sanatatii, alimentelor si a medicamentelor. Toate bunurile de origine animala si vegetala necesita certificate sanitare si fito-sanitare corespunzatoare, prin care sa se certifice ca nu contin microbi.

Majoritatea plantelor, semintelor, animalelor si produselor farmaceutice trebuie sa fie examinate la granita Inainte de a intra In Ucraina.

4.6 Importuri temporare

Importurile temporare sunt reglementate prin "Clauza temporara cu privire la regimul importului temporar de bunuri, bunuri imobiliare si mijloace de transport" a Comitetului Vamal al Ucrainei din 30 decembrie 1991. Aceste reglementari clasifica bunurile importate In scopul prezentarii lor la targuri, expozitii, ca fiind importuri temporare ale unei companii straine, bunuri care vor reveni In tara dupa prezentare. Importul temporar al mostrelor pentru prezentare, cu exceptia bunurilor pentru care nu se permite importul, poate fi realizat fara Inregistrarea importatorului ca desfa surand activitate de comert exterior In Ucraina.

Bunurile importate temporar pot ramane In Ucraina pentru un an de la data trimerii declaratiei vamale. Daca bunurile au garantie, acest termen poate fi extins de catre autoritatile vamale locale pentru durata unui eveniment economic, stiintific, umanitar sau alt fel de eveniment, pentru care sunt cerute bunurile importate temporar. Termenul de bunuri importate temporar trebuie mentionat In declaratia vamala. Mostrele pot parasi tara dupa folosire prin orice punct vamal. Inainte de expirarea declaratiei vamale, bunurile importate temporar trebuie sa fie:

- Inapoiate In afara granitei vamale a Ucrainei;
- declarate la vama pentru folosire viitoare;
- trecute la vama pentru pastrare Intr-un depozit sau distruse sub control vamal daca aceste produse nu pot fi folosite ca bunuri, produse sau echipamente.

Pentru mostrele de demonstratie importate temporar sunt necesare urmatoarele documente:

- o declaratie vamala;
- aprobare de la Ministerul corespunzator, daca este ceruta;
- alte documente mentionate In declaratia vamala.

Inainte de a fi Inapoiate, mostrele sunt inspectate de catre autoritatile vamale pentru a se asigura ca descrierea si cantitatea bunurilor corespund cu acelea de la data importului. Taxa vamala pentru bunurile importate temporar este de 30 USD pentru fiecare declaratie vamala. Cand sunt importate un numar mare de mostre, trebuie adaugate pagini aditionale, fiecare costand 15 USD. Mostrele de demonstratie care se Inapoiaza In afara Ucrainei sunt scutite de la plata taxelor vamale.

In anul 1997, Ucraina a impus limite aditionale asupra intrarii temporare de autoturisme In Ucraina. Pana In anul 2000, societatile comerciale si persoanele fizice puteau sa aduca In tara doar cate un autoturism de societate/persoana fizica, fara plata taxelor vamale.

4.7 Importuri interzise

Guvernul Ucrainei controleaza si restrictioneaza strict importul de arme, narcotice, substante chimice si periculoase, anumite produse farmaceutice si de telecomunicatii.

4.8 Standardizare

Certificarea bunurilor In Ucraina este reglementata printr-un decret din 1994 eliberat de Comitetul de Stat al Ucrainei cu privire la Standarde, Metrologie si Certificare. Cerintele de certificare si standardizare se aplica atat bunurilor produse pe piata interna, cat si celor provenite din import.

Bunurile care necesita sa fie certificate sunt: dispozitivele electrice, aparatele de iluminat, echipamentele radio, video si de televiziune, echipamentele medicale si detergentii sintetici.

Comitetul de Stat al Ucrainei cu privire la Standarde, Metrologie si Certificare a creat o retea de 93 de organisme de certificare si centre de testare regionale. Fiecare centru este responsabil pentru testarea unui anume produs.

Pentru certificarea produselor sunt necesare sa fie trimise la agentia de certificare a Ucrainei urmatoarele documente:

- o cerere prin care sa se declare ca firma doreste sa certifice bunurile importate;
- un certificat de conformitate;
- conditiile tehnice ale productiei si procedurile pentru standarde;

un certificat de acreditare a laboratoarelor de testare;
un rezumat al rezultatelor testelor;
un certificat al controlului de calitate;
un certificat de origine (sau de prelucrare).

Din 1 iulie 1996, Comitetul de Stat al Ucrainei cu privire la Standarde, Metrologie și Certificare a adoptat ca standarde naționale standardele ISO 9000 pentru certificarea sistemului de producție. Conform acestor standarde, organismele de certificare ucrainene pot evalua calitatea sistemului de producție și nu calitatea unui singur produs. Procedura pentru instituirea certificării necesită o vizită de către specialiștii de standarde ucraineni la facilitățile de producție ale importatorului pentru a inspecta calitatea sistemului. Certificatele de calitate de sistem sunt acordate pentru o perioadă de 3 ani.

4.9 Agricultură și alimente

Rezoluția Cabinetului de Miniștri numărul 1371 din 9 noiembrie 1996 cu privire la "Îmbunătățirea controlului de calitate și siguranța a produselor alimentare" cere ca toate produsele alimentare importate să fie ambalate.

4.10 Cosmetice

În anul 1999, Cabinetul de Miniștri din Ucraina a revizuit cerințele de licențiere și certificare pentru produsele cosmetice. Toate produsele cosmetice importate necesită să fie licențiate. Această cerință se aplică la săpun, preparate pentru îngrijirea părului, parfumuri și produse de machiaj.

Licențele de import pentru produsele cosmetice sunt reglementate de Ministerul Economiei și Integrării Europene în colaborare cu Comitetul de Stat pentru Industria Medicală și Microbiologică.

Toate produsele cosmetice, inclusiv cele importate sau folosite pentru producția locală, necesită testare medicală, procedeu care este realizat de către Centrul Științific și de Igienă al Ucrainei și a cărui durată este, de obicei, de 20 de zile. După testare, Centrul furnizează un document cu rezultatele finale, care trebuie trimis la Ministerul Sănătății. Dacă rezultatele sunt satisfăcătoare, Ministerul eliberează certificatul de aprobare.

Pentru testarea produselor cosmetice de către o firmă, aceasta trebuie să prezinte Centrului Științific și de Igienă al Ucrainei următoarele documente: o copie a contractului, specificațiile produsului, o listă a ingredientelor (nu este necesar procentajul ingredientelor), un rezumat al rezultatelor de testare a produselor semnat de fabricant, certificatul internațional de calitate (dacă este disponibil) și mostre de produs. Taxele de testare medicală ajung până la 750 grivne (aproximativ 140 USD). Produsele cosmetice pe baza de aerosoli sunt supuse testărilor pentru identificarea substanțelor distrugătoare de ozon.

4.11 Mașini și instalații

Comitetul de Stat al Ucrainei cu privire la Standarde, Metrologie și Certificare specifică faptul că, echipamentele și instalațiile importate trebuie să fie supuse certificării.

Pentru îndeplinirea formalităților vamale, este obligatoriu un certificat de încuviințare sau de acceptare a certificării străine pentru aceste produse, eliberat de către organismul de certificare și centrul de testare ucrainean.

Produsele care trebuie certificate sunt: dispozitivele electrice și accesoriile din gospodărie, aparatele de iluminat, echipamentele de prelucrare a alimentelor, echipamentele medicale, tractoare, camioane și mașini agricole, echipamente de prelucrare a lemnului și a metalelor, motoare electrice, biciclete, paturi pentru bebeluși, aparate de fotografiat, echipamente radio, video și de televiziune, echipamente de birou, boilere, sobe de gaz și electrice, echipamente agricole, macarale.

4.12 Marcarea, etichetarea și ambalarea produselor

Nu există cerințe generale de etichetare a bunurilor importate. Există totuși cerințe de marcă și etichetare pentru anumite produse specifice (produse periculoase, alimente și aparate electrice). Informații cu privire la cerințele de etichetare pot fi obținute la ministerele și agențiile ucrainene acreditate.

Începând cu 1 ianuarie 1997, toate produsele alimentare importate trebuie să conțină etichete cu următoarele specificații înscrise: numele produsului, greutatea, ingredientele, conținutul caloric, data de fabricare și expirare, condiții de păstrare, numele și adresa producătorului. Produsele alimentare care nu conțin asemenea etichete nu pot fi comercializate pe piața internă.

5. Înființarea de societăți comerciale

5.1 Tipuri de societati comerciale

Participarea straina la capitalul social al unei societati infiintate pe teritoriul Ucrainei nu este supusa limitarii la o anumita cota. Activitatile economice se pot desfasura prin intermediul urmatoarelor tipuri de societati: societatea pe actiuni, societatea cu raspundere limitata, filiala si biroul de reprezentanta.

Societatea pe actiuni

O societate pe actiuni este o societate in care actionarii sunt raspunzatori numai in limita contributiilor la capitalul social. In functie de modul de constituire a societatii exista doua tipuri de societati pe actiuni: publica (SA) si inchisa (limitata la cativa actionari). Pentru a crea o societate pe actiuni sunt necesari cel putin 2 actionari fondatori. Ei pot determina liber distributia actiunilor pe care le va avea fiecare dintre ei in cadrul entitatii legal constituite. Actiunile emise atat de societatea pe actiuni publica, cat si de cea inchisa trebuie sa fie inscrise la Comisia de Stat a titlurilor de proprietate si a pietei bursiere.

Societatea cu raspundere limitata

In cadrul acestei societati, obligatiile asociatilor sunt garantate doar de contributia la capitalul social. Transferul drepturilor de proprietate este specificat in termenii contractuali. Acest tip de societate poate fi formata din unul sau mai multi asociati.

Biroul de reprezentanta

In Ucraina, o societate straina poate stabili un birou de reprezentanta. Biroul de reprezentanta poate sa desfasoare activitati legate de marketing, promovare si alte activitati auxiliare ale firmei.

Filiala

Este recomandat a se infiinta o filiala in Ucraina daca acea companie intentioneaza sa realizeze activitati de prelucrare sau alte activitati comerciale locale. Nu se interzice entitatilor legale straine de a avea atat o reprezentanta (birou de reprezentanta), cat si de a infiinta o filiala, in acela si timp.

Societatea mixta

Societatea mixta a devenit o entitate de afaceri relativ raspandita in Ucraina odata cu trecerea la economia de piata. Acest tip de societate este vazuta ca un compromis intre forma obișnuita de afaceri orientata catre proprietatea nationala si cea orientata catre atragerea investitorilor straini.

Pentru infiintarea si functionarea unei societati mixte conditia esentiala o reprezinta participarea la capital a unui investitor strain. Conform legilor existente in Ucraina, Fondul Proprietatii de Stat al Ucrainei si agentiile carora FPS le delega autoritatea sunt indreptatite sa infiinteze societati mixte in numele societatilor de stat.

Cu privire la cota de participare a investitorilor straini la capitalul social, legea ucraineana nu stabileste limite. Societatea mixta, beneficiind de toate drepturile unei entitati legale (dupa inregistrare la Registrul Comertului), poate desfasura orice tip de afaceri comerciale in diferite domenii, cu exceptia celor interzise de lege. Pentru anumite sectoare de activitate se solicita autorizari (asigurari, activitati de audit, sectorul juridic, practica veterinara, explorarea si exploatarea resurselor naturale).

In general, investitorii straini care desfasoara activitati comerciale in Ucraina trebuie sa fie inregistrati, in termen de o luna dupa infiintare, la Registrul Comertului fie ca o societate rezidenta, fie ca un birou permanent de reprezentanta.

Inregistrarea unei reprezentante a firmei straine se realizeaza de catre Ministerul Economiei si Integrarii Europene din Ucraina in termen de 60 de zile de la transmiterea tuturor documentelor necesare si dupa plata unei taxe de 2500 USD.

5.2 Infiintarea de reprezentante

Pentru inregistrarea unei reprezentante, o firma straina trebuie sa trimita urmatoarele documente (traduse in limba ucraineana):

- actul constitutiv al firmei (societatile mixte au nevoie de un acord de infiintare);
- o cerere pentru inregistrarea reprezentantei care sa includa:

un extras din registrul comertului si cel bancar al tarii la care societatea straina are inregistrata reprezentanta;

o procura prin care imputerniceste persoana care va reprezenta compania in Ucraina cu privire la deschiderea de conturi bancare;

nominalizarea unui procuror de la biroul regional unde firma este inregistrata oficial care sa confirme ca acea companie poate realiza anumite activitati si operatiuni.

Documentele de mai sus trebuie sa fie legalizate, traduse, certificate corespunzator la consulatul din afara Ucrainei (doar daca nu se stipuleaza altfel in acordurile internationale ale Ucrainei) in tara unde este inregistrata firma.

Intr-o luna de la obtinerea unei autorizatii de inregistrare, reprezentanta trebuie sa se inscrie pentru luarea in evidenta la autoritatile fiscale.

Toate entitatile de afaceri cu statut de entitate legala trebuie sa trimita urmatoarele documente pentru Inregistrare:

- actul constitutiv (cand exista doi sau mai multi proprietari);
- statutul;
- formularele de Inregistrare, servind ca o cerere pentru Inscrierea oficiala;
- un document care sa certifice plata taxei de Inregistrare oficiala;
- un certificat anterior platii la fondul de capital social In cantitatea ceruta de lege (50% din capitalul investit pentru S.A. si 30% pentru S.R.L.). Daca proprietarul este o entitate legala straina, trebuie trimis si un extras din registrul comercial, bancar sau juridic, care sa certifice Inregistrarea investitorului In tara de origine.

Aceste documente trebuie sa fie traduse In limba ucraineana, aprobate de ambasada tarii straine In Ucraina si legalizate la Ministerul Afacerilor Externe al Ucrainei.

6. Principalele targuri si expozitii internationale organizate in Ucraina

Programul manifestarilor expozitionale internationale poate fi aflat accesand adresele web ale principalilor organizatori, respectiv:

- Expocenter of Ukraine – <http://www.expocenter.com.ua/>;
- Camare de Comert si Industrie – <http://www.expo.ucci.org.ua/>;
- International Exhibition Center Kiev – <http://www.iec-expo.com.ua/>;
- Expo Plaza Kiev – <http://www.expoplaza.kiev.ua/>

7. ADRESE UTILE

7.1 Coordonate retea externa, in Romania si Ucraina.

In Romania functioneaza o Misiune Economica si Comerciala a Ucrainei situata in bd. Aviatorilor, 24, sect.1, Bucuresti. Telefon: 2303665; Fax 2303667; E mail: tem_ukr@itcnet.ro

In Ucraina, functioneaza in cadrul Ambasadei Romaniei, Biroul Consilierului Economic. Coordonate: 0130 Kiev, str. Mihaila Kotiubinskogo nr. 8; Telefon/fax + 380- 44 - 234 43 16; fax: + 380 - 44 - 235 20 25; E mail: romania@iptelecom.net.ua

7.2 WEB SITE - INSTITUTII DE STAT

Cabinet of Ministers of Ukraine, contains information on composition of the government, Action Plan, legal provisions with short description of draft documents. <http://www.kmu.gov.ua>

Ukrainian legislation, constitution of Ukraine, VR library, VR press releases, links to foreign parliaments including EU MS, USA, Belarus, Russia and international organizations. <http://www.Rada.Kiev.UA/welcome.html>

Ministry of Economy	http://www.me.gov.ua
Ministry of Health	http://www.health.gov.ua
Ministry of Fuel and Energy	http://www.energy.gov.ua
Ministry of Labour and social policy	http://www.mlsp.kiev.ua
Ministry of Emergencies	http://www.mns.gov.ua
Ministry of Finance	http://www.minfin.gov.ua
Ministry of Science and Technology	http://www.mstu.gov.ua
Ministry of Justice	http://www.minjust.gov.ua

Ministry Internal Affairs	http://www.mia.gov.ua/
Ministry of Foreign Affairs	http://www.mfa.gov.ua
The State Property Fund of Ukraine	http://www.spfu.gov.ua/ http://www.ukrmassp.kiev.ua/
National Bank of Ukraine	http://www.bank.gov.ua/

7.3 WEB SITE – Oportunitati de afaceri si informatii generale

Ukraine Development Gateway (portal site)	http://www.ukraine-gateway.org.ua
Basic overview	http://www.ukraine.org/
General information about Ukraine	http://www.uazone.net
Online Ukraine / Informational server. Offers newslines, press releases, weather forecast, wide range of media links (agencies, radio, TV, press)	http://www.online.com.ua/
DZI - the Ukrainian research, information and expert center in the field of Foreign Trade. Established by the Ministry for Foreign Economic Relations and Trade of Ukraine.	http://www.ukrdzi.com.ua/
European Business Association, linking and representing in Ukraine the major European companies.	http://www.eba.com.ua
Prime portal for Information and Business news by the Kyiv Post publishers	http://www.business.com.ua
Detailed US business review on Ukraine	http://tradeport.org/ts/countries/ukraine/
North American Site on Ukraine, contains several links on culture and business.	http://www.infoukes.com/index.shtml
Ukrainian League of Entrepreneurs and Industrialists (in Ukrainian)	http://www.uspp.ukrnet.net
Harvard Ukraine Project aims at both policy implementation and building the Ukrainian government's capacity to produce analyses and initiate reforms.	http://www.harvard.org.ua
Informational Support for Ukrainian Land Reform	http://myland.org.ua/en/
Ukraine Consulting Network, established with the help of the International Finance Corporation.	http://www.consulting.kiev.ua/
DAI is contracted by <u>USAID</u> to manage the NEWBIZNET Project. This program advises and supports a number of regional Business Associations from across Ukraine to grow, strengthen themselves and lobby for improvements in Ukraine's business environment.	http://www.dai.kiev.ua
Green Dossier - produces a weekly environmental digest, including features on organizations and conservation issues.	http://www.dossier.kiev.ua/
BISNIS Guiding and informing US companies for success in the NIS	http://www.bisnis.doc.gov

8. RECOMANDARI :

Se recomanda in toate situatiile utilizarea unor modalitati si instrumente de plata asiguratorii, in cazul exporturilor si adoptarea unor masuri pentru garantarea livrarilor conform specificatiilor privind calitatea si cantitatea produselor si serviciilor, in cazul importurilor.

Se recomanda intocmirea ofertelor, cererilor de oferta si a materialelor promotionale in limba rusa sau ucraineana, limba engleza fiind utilizata relativ rar in mediile de afaceri.

Se recomanda precautie in angajarea contractuala a firmelor romanesti fara o temeinica verificare a coordonatelor de contact pentru partea ucraineana si verificarea inregistrarii acestora de catre organismele din Ucraina.

IMPORTANT : inforusia-business furnizeaza la cerere, documentari despre bonitatea companiilor din majoritatea tarilor CSI; se asigura consultanta de specialitate si indrumare in toate etapele derularii contractelor comerciale incheiate.

